

Naročnina listu: =
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . „ 6—
 Četrť leta . . . „ 3—
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: =
 Celo leto . . . K 17—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od šredne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :::: popust. ::::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :::: popoldne. ::::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. = Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Zli duhovi.

V sredo zvečer so imeli graški nemški tehniki na čast novemu rektorju dr. Peithnerju komers, ki je z bengalično lučjo osvetlil zle duhove, ki vodijo akademično mladino in celo državo v propast.

Slavnostni govor je imel tehnik Probst. Kar je ta mož vse vkup spravil, je naravnost nezaslišno in če človek bere njegov govor, se mora prijeti za glavo. Nehote pride uverjenje: če so taki cinčni protiaustrijski in protivovski izlivi mogoči pred korono graških profesorjev, graškega župana in še mnogih drugih odličnjakov, potem na obstoj monarhije res ni računati.

V uvod govora je postavil Probst trditve, da ne bo dolgo več in velika stavba monarhije bo propadla, kajti oni narod, ki se ga je „od nekdanj izjemalo in končno še predrzno žalilo, stiska zdaj skrivoma pest in misli na maščevanje. Predolgo je ta narod — nemški narod — vse prenašal in mirno vse pretrpel.“

Nato poziva na boj proti najhujšemu notranjemu sovražniku nemškega naroda, proti rimski cerkvi. Kdor se priznava k tej cerkvi, ta ni naš brat in če se tudi stokrat za takega dela, zatrjuje pobožno. Ko vporabi še znano, Galileju podtaknjeno neresnično trditev: in vendar se premika, da svojemu brezmejnemu sovraštvu do katoliške cerkve tako-le duška: „Dreihundert Jahre (odkar naj bi bil rekel Galilej zgorajšnje besede) — und Rom führt seit her den Kampf gegen alle freie Wissenschaft bis zur Vernichtung. Nati frei und offen tritt es auf; es wirkt durch Niedertracht und Entstellung.“ Nato proslavlja Luthra, se baha, da škilijo avstrijski Nemci čez mejo in zatrjuje, da se od svojih bratov onstran meje ne dajo ločiti.

V enakem tonu govori potem o realni izobrazbi tehnikov in razklada prav otroče, kako so tehniki poklicani voditelji ljudskih mas (hvala lepa, za vse primumknjenje ljudske mase pa res niso), kako morajo tehniki odvzeti socialdemokratom vodstvo delavstva itd.

Odgovarjal, oziroma zahvaljeval se je Probstu rektor. Njegov govor pomenja vrhunec. Človek bi pričakoval, da bo skušal rektor avstrijske visoke šole nekoliko omiliti predgovornikove protidržavne in protivoske tirade. Niti najmanje! Rektor se je popolnoma prilagodil nivoju svojega slušatelja in jih je klatil, da se mora človek zgražati. To je seveda veliko bolj obsodbe vredno. Mlademu človeku v nje-

govori radikalni nepremišljenosti večkrat vteče kakšna, ki končno ni tako hudo mišljena, da pa prvi vzgojitelj naše akademične mladine nič ne zaostaja za kakim mladim zaletelom, to je žalostno in priča, da se zle duhove sistematično širi ter se hoče z njimi namenoma zastrupiti visokošolsko mladež.

Kakor je pri mnogih takih možeh v navadi, je tudi rektor Peithner agiral in manipuliral v prvi vrsti z besedo: „frei.“ „Freie Wissenschaft“, „freie Männer“ itd., to so take fraze, s katerimi se da slepomišiti. Najprvo se je zahvaljeval govorniku in pravil, da je to najlepši dan njegovega akademičnega delovanja. Potem se je spravil na „freie Wissenschaft“ in je z izrazito proticerkveno tendenco ter s povdarkom, da se oni (profesorji) za etiko ne brigajo, naglašal, da je njihov namen vzgojiti „freie Männer.“ V natančnejše raztolmačenje pojma „frei“ se iz prozornih namenov ni spuščal. Povedal ni, ali hočejo oni svobodo od resnice, ali svobodo od vere, ki tvori vendar fundament države. Končal je z zatrdilom, da hoče ohraniti tehniko „Deutsch und frei.“ Kot zasmeh in roganje se mora to slišati. Avstrijski učitelj, katerega vzdržujejo avstrijski davkoplačevalci ravno tako kot njegov zavod, ne najde ene besede, da bi povdaril svoje avstrijsko mišljenje, ampak govori samo o „deutsch.“ Kot v pokrepilo, kako je to mišljeno, so udeleženci po njegovem govoru najprvo zapeli „Bismarcklied“ in nato iz hvaležnosti za leto 1866, in „Wacht am Rhein.“ Na avstrijsko himno si zastoj čakal, na to ta cvet nemškega „patriotizma“, obstoječ iz c. kr. profesorjev, župana, c. kr. uradnikov itd., ni mislil.

Avstrijski zli duhovi se krohočejo . . .

Ustanovitev državne obrtne šole za Spodnje Štajersko.

Iz obrtnih krogov.

Nemško časopisje prihaša pod naslovom „Ein neuer Anschlag gegen das Deutschtum in Untersteiermark“ od jeze peneče se članke, ki nam dajo povod, povedati vsej javnosti to-le: Na ustanovnem obnem zboru Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug se je med drugim povdarjalo, da se bo treba posvetiti tudi vprašanju obrtnih šol. To je povzročilo v nemškem taboru pravcati ogenj. Einspinner, Havliček et consortes so smatrali doslej vse južnoštajersko obrtništvo za njihovo. Ko so se pa v zadnjem času neka-

teri vzdramili in pokazali javnosti, da niso naši obrtniki voljni tavaati v temi brez cilja in delati samo štafažo, je imelo to sijajen vspeh. V slehernem kraju so se oglasili merodajni možje, ki so to novo akcijo podpirajoč pozdravili, ker mora pač vsak slepec videti, kakšna krivica se godi veliki masi spodnještajerskega obrtništva.

Če pogledamo našo deželo statistično, mora biti najmanjša naša zahteva: državna obrtna šola, iz koje bi naj izvirale potem razne druge naprave. Zg. Štajer, obsegajoč sedem političnih okrajev, tvori svojo trgovsko in obrtno zbornico in toliko važnih obrtnih naprav, da bi bilo preveč, se spuščati v kake podrobnosti.

Šrednji Štajer obsega 11 političnih okrajev — inkluzivno Maribor in Ptuj — in ima trgovsko in obrtno zbornico, ima obrt pospešujoči zavod, trgovsko akademijo, državno obrtno šolo, žensko obrtno šolo itd. O vsem si radi razburjenosti naših obrtnih krogov niti govoriti ne upamo.

Spodnji Štajer, ena tretjina dežele, tvori osem političnih okrajev, a nima niti ene obrtništva se tikajoče važnejše naprave.

Če prosimo za kos kruha, se ga nam podari bori mačehovski košček, ali pa še ne. Tega mora pa biti konec! Izbojevati si moramo naše pravice. To ni „neuer Anschlag“ in ni „unerhörte, maßlose Forderung slovenischer Politiker“, temveč pomeni naša zahteva samo to, kar nam gre po naši moči in našem številu. Zahteva po državni obrtni šoli v torišču 10.700 samostojnih obrtnikov in čez 7000 uslužbencev je nekaj čisto naravnega in če bi se nemški Nationalverband na glavo postavil, nam gre naša pravica.

Državni poslanec umetno skovanega južnoštajerskega volilnega okraja se ne bo mogel zoperstaviti pravični zahtevi, za katero se bodo gotovo prav energično potegnili vsi naši poslanci.

Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug pa si bo štel v dolžnost, poučiti vladu o pravičnih zahtevah stanovsko-izobraževalnega zavoda. Sistematično se moramo lotiti tudi vprašanja obrtno-nadaljevalnih šol v vseh večjih okrajih, da dobimo vzorni obrtni naraščaj.

Da hujskarije, obrekovanja in sumničenja nemškonacionalnih listov ne izdajo ničesar in da nimajo trajnega pomena, kaže gonja zoper prvi južnoštaj. obrtni shod in zoper se sedaj krasno razvijajočo — zvezo. Kaj so vse pisarili za I. južnoštajersko obrtno razstavo v Mariboru. Ko smo pa uvideli, da se

PODLISTEK.

Bliedi mjesec.

Av gust Šenoa.

(Humoreska. Prevel Starogorski.)

„Fertig!“, vsklikne vlakovodja na zagrebškem kolodvoru.

Para zažvižga, vlak se jame premikati, premika se, premika se hitreje in hitreje, pa žic! zdirja proti Štajerski.

„Za vraga“, vsklikne zdajci eden izmed trojice mladeničev, ki so stali na kolodvoru, in vrže srdit svojo gorečo kubo ob tla. Bil je človek rjavkast, vitak, čil, no, prava živa hrvaška kri.

„A kaj te jezi, Gjuka?“ ga vpraša tovariš, — razmršenih las in nališpanega lica s koso brado, — skakaje na tankih nogah, kakor komediantska punčka na železni žici.

„Joško!“ reče tretji mladeč drugemu, naslanja se ob steber in mirno pušeč, „Joško tebi se vedno vspenja glavica po višji politiki, a vendar si slep, kakor oni zakajeni seržen na tvoji pipi. Mar nisi videl ono lepo plavalasko v tretjem vagonu, za katero so se obračale Gjukine oči? In kako se mu je zlodejka sladko nasmihala, dokler je na pasja para odnesla v štajersko deželo.“

„Mila ode u jagode“, je deklamiral Joško, zroč na svojega morskoga seržena.

„Za vraga!“ se namrši Gjuka, oziraje se za belkastim železniškim dimom, ki se je izgubljal vse bolj proti Štajerski.

Pri „zlatem žrebetu“ je Gjuka s svojima tovarišema v zlatem bokalu brzo potopil sladki spomin na zlatolaso vilo.

Tudi Gjuki je prišel hitro čas, da ga pasja para odnese iz Zagreba.

Kam?

Na Dunaj, da se uči za doktorja

Sestra mu je dala na tot sladki kolač in srčen poljub, mati pečenega purana in — iskren blagoslov, a oče lepe nauke in kaj je najvažnejše, debel ovitek onih rdečkastih podobice, katerih gospod finančminister Plener, a bogme tudi mali gospodje doktorji — posebno pa če so hrvaški — silno mnogo potrebujejo.

Mladi doktorji so velika gospoda, a Plenerjeve podobice spadajo, ako tudi ne po zoologiji, a na vsak način po naravi v skupino krilatih ptic. Logična posledica teh dveh primerov je pogosto — mrak v doktorjevi denarnici.

Iz tega zopet sledi, da se mora mlada gospoda vsled različnih potreb z onimi vrstami ljudmi, ki jih drugi smrtniki imenujejo upnike, mladi doktorji pa manikejce, spuščati v diplomatično občejanje.

Tudi Gjuka je imel seveda manikejce v obče, a posebej enega, ki ni bil samo krivoverec, nego — pravi pogan.

Ta pogan je bil, pleno titulo, gospod Vendelin Veneliček, „tailleur des habits pour messieurs“, ali po slovensko povedano — krojač.

Gospod Veneliček je bil človek napetega, kratkega nosa, debelih, najezzenih obrvi, vedno se smehljajočega lica, brez brk, ali bradat a la Gorilla, — telesni krojač medicinske fakultete, a manikejec par excellence.

Gospod Veneliček, ta pritlikovec, vihrač, človek brez brk, je navijal mlado doktorijo po Alservorstadt, kot krvoloben pajek uboge mušice.

Posebno nesrečna muha je bil naš Gjuka, katerega ime se je istotako blestelo v črni knjigi Vendelinovi.

Gospod Veneliček je bil sicer istotako — dober

Slovan, kakor Gjuka, ali krojaški računi se žalibog ne kompenzirajo s slovansko vzajemnostjo.

Drugi manikejci so obiskovali Gjuka vsaj v času, ko se navadno delajo vizite, ali komaj je posijalo solnce Gjuki skozi okno, evo ti že Venelička pri Gjukovih vratih, kjer je z žgolečim glasom povpraševal dremajočega doktorja, ali je že prišlo iz Zagreba debelo pismo.

In to se je godilo bogme vsak božji dan.

Nekoč se pa naš Gjuka razsrdi in sklene, da se bo ogibal krojačevih sitnosti.

Vsako jutro je vstal zgodaj, pa hajd v Prater. Do tja ne seže Veneličkova mreža, si je mislil naš Gjuka.

Nekega dne — bilo je popoldne — je pohajal naš nadebudni Gjuka po Praterju, kar zagleda pred seboj — ono lepo plavalasko, v katero se je zaljubil na zagrebškem kolodvoru.

„Ah“, vsklikne radostno Gjuka, ne zmeneč se za starko kraj plavalaske.

Plavalaska se milo nasmehne, ali starka jo odvleče v omnibus, zakaj jelo je dežiti.

Tudi Gjuka je hotel v omnibus, ali baš, ko se je zaletel za vozom, pogleda skozi omnibusovo okno križast nos — Vendelin Veneliček — a naš Gjuka v beg!

Lepo se je sprehajati po Praferju, ako je lepo vreme, ali slabo, če je deževno.

Doma preži Veneliček. Niti kavarnar noče čakati, dež pada čeli dan, kam se obrniti?

Kam, nego k Milanu. Ta stanuje blizu.

Milan je bil čuden človek. Z nikomur ni govoril v hiši, hodil je svoja pota, ne gledaje ne na desno ne na levo, no, Milan je pravi pravcati sin južnaške krajine.

Gjuka položi Milanu svoje težave, proseč ga, naj mu da zavetišče pred arcimanikejcem — Vendelinom.

skrivajo v ozadju Südmarkini nameni, smo jih zapustili in cela bombastična ideja je splavala po vodi. Dalo bi se še mnogo povedati in dokazati, da je to nemškonalno delo v obrtnih krogih na trhli podlagi, med tem, ko naše vrste rastejo in naša organizacija krasno napreduje. Naše delo je naravno in naše število je imponujoče in nepremagljivo.

Veliki strahovi.

Od poznavalca razmer.

Tekom jeseni je vodstvo prazničnega oratorija v Veržeju poslalo parkraj nekaterim prekmurskim oratorijancem vabila, v katerih se jim je naznanjalo, da se naslednjo nedeljo vrši v samostanu predstava ali predavanje in se jih je vabilo, če mogoče, naj se udeležijo dotične prireditve. Bržčas je prišlo enotako vabilo v roke kakemu prenapetemu mažaronu, ki je iz tega nedolžnega lističa pogruntal čudne reči. Svoji razburjenosti, ali bolje rečeno zlobnosti je dal duška v mažaronskem glasilu, v lendaskih novinah („Alsöldvái Hiradó“), ki na uvodnem mestu prinašajo v glavnem to-le:

Veržejska srednja šola je zadnje dni zopet preplavila celo Prekmurje z letaki, ki so pisani v slovenskem jeziku in s katerimi se vabi slovenske starše, naj pošljejo svoje otroke v veržejsko gimnazijo, kjer bodo sprejeti brez šolnine in bodo dobili pravo slovansko vzgojo. Iz teh letakov torej, v katerih se obeta ogrsko-slovenskim otrokom prava slovanska vzgoja, je dovolj jasno, da je veržejska srednja šola v resnici zato postavljena, da bi preprečila pomažarjevanje na Ogrskem bivajočih Slovencev. Ravno zato — tako pravi dalje članek — se morajo Mažari v resnici bati za slovenske otroke, kakor tudi za odrasčene, katere vabijo salezijanski redovniki s sladkimi besedami na razne gospodarske in obrtne tečaje, na katerih tečajih se pa pravzaprav budi le vse-slovanski duh. Prijaznost teh veržejskih patrov torej, katero kažejo proti ogrskim Slovencev, ne pomeni za Mažare nič dobrega. Vseslovanska ščuvanja se že opažajo v Prekmurju, ljudstvo pa hodi v Verže, kamor ga vabijo salezijanski patri pod krinko vere, kot na božjo pot itd. Konča pa omenjeni članek s temi besedami: Pazimo! Opustiti smo morali že nado, da v doglednem času pomažarimo slovensko zemljo, zdaj samo dobro pazimo, da je ne izgubimo.

Take strahove je zmožno vzbuditi na Ogrskem eno nedolžno, v slovenskem jeziku napisano vabilo. Čudo, da se ni takoj proglasilo obsedno stanje.

V Veržeju v samostan pridejo večkrat duhovniki in tudi nekateri posvetni gospodje iz Prekmurja. Ti gospodje se delajo tam prijazne in velike rodolube. Med njimi se nahajajo tudi taki, ki dopisujejo v zgoraj omenjeni mažarski list. (A izmed vseh teh gospodov se dozda še ni našel nobeden, ki bi imel toliko čušta pravičnosti, da bi vsaj enkrat zavrnil te laži in obrekovanja, ki se trosijo o veržejskem samostanu in častitih gospodih salezijancih že več kakor poldrugo leto po mažarskih glasilih. Še več! Če se pazljivo zasleduje te laži in obrekovanja, se v gotovem oziru da sklepati, da največ teh laži izhaja ravno od osebe, kateri so razmere v samostanu prav dobro znane. Le na ta način si je mogoče raztolmačiti podla zavijanja in obrekovanja, s katerimi se blagodejne naprave samostana postavljajo pred Mažari v slabo luč.

„E, pa ostani tu. Evo knjig, cigar, jaz grem pa na univerzo. Bog!“ reče Milan, potisne klobuk na nos in odide.

Gjuka si zapali cigaro, leže na divan in jame motriti sobo. Na levi strani so bila vrata, od koder se je čul tu in tam šum ženske obleke in nič več.

Gjuka vzame z mize zvezek izvirnih hrvaških novel in jame čitati.

„Bedarija!“ vsklikne in vrže knjigo v stran. Cigara mu slabo gori.

Na stropu sobe je bila naslikana neka pisana zvezda.

V njo je Gjuka uprl oči in štel žarke.

Pri tretjem žarku se spomni plavolaske, Vendelina in omnibusa, in zopet vsklikne:

„Bedarija!“

Šteje dalje.

„Vidiš“, jel je modrovati sam s seboj. „Ako bi ne bil tako len, kakor si, bi lahko obiskal svojo rojakinjo Milico. Še nikdar je nisi videl. Mlada je in stanuje pri teti na Dunaju. Oče ti vedno piše, naj jo obišeče. Ali kje za zlođeja stanuje? Oče mi je dal naslov, a jaz sem ga izgubil. Bedarija!“

V drugi sobi, za omaro, je začela biti ura in takoj nato je zasvirala pesem:

„Bliedi mjesec, tebi tužim —“

Gjuka nastavi ušesa in posluša uro. In pesem preneha.

Gjuka, broječ zopet žarke na zvezdi, — jame žvižgati:

„Bliedi mjesec —“

V tem zaori iz druge zaklenjene sobe tanko žensko grlo in to v hrvaškem jeziku:

„Bliedi mjesec —“

„Bliedi mjesec? — Koga zlođeja? — Hrvatica?“ skoči Gjuka.

Iz druge sobe se je slišalo, kako je navila roka zopet sviralnico. Ura zopet zaigra.

Mi bi sicer ne omenili teh dogodkov, ker nam ni nič mar, kaj piše in laže mažarsko časopisje, pa omeniti jih moramo zato, ker te laži in obrekovanja imajo za prekmursko slovensko ljudstvo žalostne posledice. Tamošnje oblasti namreč slepo verujejo takim lažnjivim vestem in potem še bolj kruto ravnaajo z ogrskimi Slovenci in jih še bolj zatirajo. Tudi vlada se je dala nakrmiti s takimi lažmi, da je potem dovolila ustanovitev srednje šole v Soboti, v Beltincih pa ustanovitev okrajnega glavarstva.

Obe ti pridobitvi mažaronov sta nalašč — zato dovoljeni, da bi se — tako piše omenjeni list — lažje nadzorovalo vseslovanske ščuvatelje. Kdo pa so ti nesrečni ljudje, ki jih smatrajo Mažari za vseslovanske ščuvatelje? To so vsi tisti, ki se izkažejo kot prijatelji slovenskega ljudstva, naj mu potem že hočejo pomagati na gospodarskem, kulturnem, ali pa verskem polju. Zadostuje že samo, če se približujejo ljudstvu v njegovem materinem jeziku. Ker se pa v veržejskem samostanu obče s prekmurskim ljudstvom slovenski, zato to strašno jezi Mažare in ti si na vse mogoče načine prizadevajo, kako bi mogli še preprečiti, da bi ogrski Slovenci ne zahajali v Veržejo. Lažejo torej in obrekujejo, samo da bi dosegli svoj namen.

Tako so dobili v Prekmurju bivajoči Mažari in mažaroni z veržejskim samostanom priliko, da si — in to na najbolj nepošten način: z obrekovanjem in lažmi — izvojujejo od vlade stvari, katerih bi si sicer ne mogli izvojevati. Upajmo pa, da na eni strani Mažarom tudi te nove pridobitve, katere so si izvojevali na tak nepošten način, ne bodo poganjale pšenice v klasje, na drugi strani pa upajmo, da bo veržejski samostan v verskem, gospodarskem in kulturnem oziru res mnogo koristil ubogim ogrskim Slovencev. Saj se že kaže, da je praznični oratorij, kamor prekmurski dečki tako radi zahajajo, zares prava dobrota za nje.

Spomenica

o c. kr. samostojnih gimnazijskih razredih z nemškim in slovenskim učnim jezikom.

Kakor smo zadnjič kratko poročali, je bila te dni predložena državnemu zboru obširna spomenica o c. kr. samostojnih gimnazijskih razredih z nemškim in slovenskim učnim jezikom v Celju. Spomenica nosi čez 1000 podpisov. Iz obširne Spomenice, ki je jako vestno in temeljito sestavljena, katero pa radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti v celoti posnemamo:

Najprvo govori Spomenica o ustanovitvi samostojnih gimnazijskih razredov v Celju. Leta 1895 se je ustanovila za slovenske učence „C. kr. nižja gimnazija“, na kateri so se poučevali 4 predmeti v slovenščini. Radi nemškega krika je bil pa ta zavod že leta 1897 priklonjen celjski višji gimnaziji z dostavkom, da so dovoljeni samo štiri nižji razredi. In ta mizerija traja od takrat dalje.

Drugi odstavek govori o obisku in vspehih. Kakor povedo številke, je obisk na teh štirih razredih večji, kakor ga imajo nekatere popolne nemške gimnazije, n. pr. v Ljubljani in Kočevju. Šola je edini slovenski učni zavod z višjo naobrazbo za okoliš, v katerem prebiva 225.000 Slovencev.

Tretje poglavje razpravlja o nedostatkih v šolskem poslopiju, ter o didaktičnih in političnih ovirah.

Gjuka zopet žvižga, hrvaški glas zopet peva, in tako dva-, petkrat.

Gjuka hoče pogledati skozi ključavnico. Ali na drugi strani stoji omara.

Konečno se opogumi in vpraša:

„Oprostite, lepa rojakinja, koliko je ura?“

„Pet, gospod rojak!“ se odzove od druge strani mil glasek.

Gjuka je hotel nadaljevati svoj razgovor, ali tam je nekdo stopil v sobo, stara žena po glasu, ki pozove mlajšo, da pripravi stvari za pot.

Gjuka plane na ulico, ali bi morda ne zagledal svoje rojakinje na oknu.

Ostro je gledal v okno, žaluzije se počasi odpro, bela ročica se prikaže, a sedaj — se pojavi na oglu ulice — Vendelin Venčiček.

In beдни Gjuka zopet pobegne.

Drugi dan prihiti na vse zgodaj k prijatelju Milanu.

„Milan! Za Boga, povej mi, kdo je tvoja gospodinja in ali ima hčer — reci, govori!“

„Ravno pred dvema urama se je odpeljala na deželo“, odvrne Milan.

„Oh, to je zopet bedarija! Ne veš, kako se li imenuje? Tista mlada Hrvatica?“

„Glej, tega nisem vedel. Ne vem, kako se imenuje.“

„Ali ti res stanuješ tukaj že dva meseca?“

„E, staro sem videl, ali mlade ne.“

„Oh, bedarija nad bedarijo!“ vsklikne Gjuka, in se udari ob čelo.

„Pa zakaj?“ odvrne hladnokrvno Milan.

* * *

Krojaška nesreča ni več mučila Gjuka. Nekoliko Plenerjevih podobic jo umiri. Nekega dne v jutro potrka zopet nekdo na Gjuka vrata.

Šolsko poslopje je staro, sobe tesne in nezračne, ne odgovarjajo niti najprimitivnejšim, sanitarnim zahtevam in so učenci v slučaju kake nesreče v smrtni nevarnosti. Že eden sanitetnih referentov se je izrazil, da je vse vkup „škandalozno.“ Zato pa je tudi vlada, kateri so izvestja stavbenih in sanitetnih komisij dobro znana, že leta 1902 postavila 5000 K kot prvi obrok za novo stavbo, namenjeno c. kr. samostojnim nemško-slovenskim gimnazijskim razredom v Celju. No, v letošnjem državnem proračunu se nahaja pač 150.000 K (10. obrok) za novo stavbo državne gimnazije v Celju, za novo stavbo pa, ki bi služila samostojnim nemško-slovenskim razredom, ni več v budgetu nobene svote, čeravno je bil poprej od vlade stavljen junktim za istočasno zidanje obeh gimnazijskih poslopij.

Didaktične ovire zavoda obstojajo: v njegovi nepopolnosti, v dveh učnih jezikih, v provizoričnosti mnogih učiteljev in v pomanjkanju samostalnega vodstva. Vsaka teh točk je osvetljena s prav krepki argumenti.

Politične ovire obravnava Spomenica pod naslovom: Nasprotniki slovenske gimnazije v Celju. — Naj govori Spomenica sama:

Proti obstanku slovenske srednje šole v Celju so:

1. Oni nemški politiki, ki v svoji seljenosti, nestrpnosti in mržnji načeloma odrekajo Slovencev vsako višjo šolo, ki bi vsaj deloma ne ponemčevala slovenskih učencev. Tem politikom naj bo odločno povedano, da se mi Slovenci nikakor ne damo dalje ponemčevati! Za zmago v tem odporu se nikakor ne bojimo, ker smo prepričani, da je v interesu avstrijske države, če se slovenski narod kulturno razvija, in če stanuje ob Dravi, Savi in Adriji prebivalstvo, zadovoljno s svojimi kulturnimi in političnimi razmerami.

2. Nasprotniki celjske slovenske gimnazije so tudi vsi oni, ki vpijejo: Celje je nemško mesto, slovenska gimnazija bi škodovala nemškemu značaju Celja. Da je pa ta njihov klic neopravičen in neokritosčen, se razvidi iz tega, da se ti Nemci prav nič ne spočitkajo, da je Celje sedež raznih c. kr. uradov, ki vendar niso v prvi vrsti namenjeni nemškemu mestu, temveč v neprimerno večji meri Slovencev kmečkih občin. Edina izjema bi pa naj bilo Slovencev namenjena gimnazija. Da se ne more govoriti o nemškem značaju Celja, dokazuje tudi njegovo veliko število slovenskih prebivalcev. Leta 1890 je bilo v Celju 1577 Slovencev proti 4452 Nemcem, po ljudskem štetju leta 1910 pa 2027 Slovencev proti 4625 Nemcem. Število Nemcev v Celju se je torej v dvajsetih letih pomnožilo samo za 173, število Slovencev pa za 450 prebivalcev. Število Slovencev pa znaša že sedaj čez 30% celnega prebivalstva, čeravno so se mnogi in mnogi Slovenci, ki so v ekonomski odvisnosti od občine ali nemških privatnikov, pristeli Nemcem.

3. Vsi oni, ki se bojijo za obstoj nemške gimnazije, če bi jo zapustili slovenski dijaki. Ta strah ni neupravičen. Še le z ustanovitvijo nemškega dijaškega doma se je iz vseh dežel naše monarhije, da, celo iz Švice, Nemčije, Angleške, Grške, Rumunske, Amerike itd., nabralo toliko nemških dijakov, da bi nemška gimnazija morebiti mogla izhajati tudi brez slovenskih učencev. Iz Štajerskega jih je med cirka 320 učenci, ki na leto obiskujejo nemško državno gimnazijo v Celju, samo nekaj čez 200, torej komaj dve tretjini. Med temi je povprečno 87 Slo-

Že je mladi doktor mislil, da je zopet kateri — manikejec, kar stopi v sobo — njegov oče.

Objela sta se, poljubila, in nato nenađoma reče oče:

„Gjuka, odvedi me k Milici. Sedaj sem jaz — njen varuh.“

„Dragi oče“, zajecelja mladi doktor.

„Ti nisi bil pri njej? Nesrečnež! To sem si pa že mislil. Hajd! Sedaj moraš! Ona je na vasi v, — Dornbachu.“

Oba sta se odpeljala s fijakerjem v bližnji Dornbach.

V poletnem stanovanju ju je sprejela prijazno stara teta.

Milice ni bilo v sobi, ker se je odšla sprehajati v vrt.

Gjuka ni vedel, kaj naj stori, kako naj odgovarja na vsa tetkina vprašanja.

A še bolj ga osupne ura sviralnica, ki je jela svirati:

„Bliedi mjesec —“

Tetka je poslala po Milko.

Za trenutek zaori v predsobi zvonki glas in v sobo prihiti Milica —, ona lepa plavolaska iz zagrebškega kolođvora, ona Milanova sosedinja in smejoča se, vsklikne:

„O, dragi stric! O, gospod Gjuko! O poznam vas od davna, po fotografiji, po zagrebškem kolođvoru in po „bliedem mjesecu!“

„Da! Po „bliedem mjesecu“, spregovori zbezan Gjuko.

Ko sta pozneje Gjuka in Milica, mož in žena, na večer gledala sijaj meseca, je pogostokrat rekla mlada gospa:

„Glej, to je ta „bliedi mjesec.“

„Ali sedaj mu nimam več ničesar tožiti“, reče Gjuka, poljubivši ženo. — — —

vencev; torej je na celjski nemški gimnaziji kakih 113 štajerskih Nemcev, to je: komaj dobra tretjina vseh učencev. Samo iz Nižje-Avstrije, ki ima sama dovolj srednjih šol, je 36 do 39 učencev na tej gimnaziji! Katera celjska gimnazija je potem „bodenständig“, nemška ali slovenska? In katera se sme imenovati „Trutzgymnasium“, slovenska, ki služi domačinom, ali pa nemška, ki služi na prvem mestu tujim učencem?

Na vprašanje, katera od celjskih gimnazij ima večjo bodočnost, naj odgovarjajo številke o obisku I. razreda v zadnjih 12 šolskih letih.

Nemški I. razred je imel v teh 12 šolskih letih samo enkrat nad 50 učencev, slovenski pa vsako leto! Maksimum učencev v nemškem razredu je znašal 55 (minimum 31) učencev, ali tudi ta maksimum je bil za dva učenca manjši, kot minimum učencev v slovenskem razredu, ki je znašal leta 1907.-08. in 1908.-09. še vedno 57 učencev, a navadno jih je okrog 70, leta 1912-13 68. Nemški I. razred ni imel v omenjenem razdobju niti enkrat vspešne, slovenski pa desetkrat, ter bi jo moral imeti tudi šolskega leta 1901.-02., ko je štel 67 učencev, in tudi šolskega leta 1908.-09., ko je imel samo 57 vpisanih učencev, že radi tega, ker slovenska gimnazija nima niti ene šolske sobe, v kateri bi se dalo brez večjih ovir nameščati več kot 48 učencev.

Vrhu tega je še treba povdariti, da obstoji na nemški gimnaziji pripravnica za I. gimnazijski razred. Ali tudi z njo gre nizdol. Šolskega leta 1901.-2. je štela 35 učencev, pozneje v štirih šolskih letih samo po 8 učencev (šolsko leto 1905.-06., 1907.-08., potem 1909.-10. in 1911.-12.), letos pa samo 4 učence!

Da se nemška celjska gimnazija zares vzdržuje na umeten, nenaraven način in da je ona nekak refugium za tuje, neštajerske dijake, dokazujejo tudi ti dve dejstvi: prvič je imela od šolskega leta 1905.-06. do 1911.-12. v štirih nižjih razredih zmirom manj učencev, kot v štirih višjih razredih, kar se popolnoma protivi normalnim razmeram; drugič ni imela v teh šolskih letih nikdar v nižjih razredih vspešne, v višjih pa vsako šolsko leto.

Neštajerskih dijakov je bilo na celjski nemški gimnaziji:

Leta 1904.-05.	87
„ 1905.-06.	91
„ 1906.-07.	103
„ 1907.-08.	113
„ 1908.-09.	101
„ 1909.-10.	93
„ 1910.-11.	107
„ 1911.-12.	103

4. Tudi c. kr. avstrijska vlada ni prijateljica slovenske gimnazije v Celju. To se opaža ne samo iz njene brezbriznosti glede šolskega poslopa in učiteljskega zbora, ampak tudi iz njene materinske skrbi za celjsko nemško gimnazijo in za druge nemške zavode. Na nemški celjski gimnaziji vzdržuje za 4 učence pripravnico, ki ima služiti ponemčevanju slovenskih otrok; na isti gimnaziji se je otvorila vspešna šolskega leta 1910.-11. za 45, šolskega leta 1911.-12. za 43 učencev, na samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih pa je ni dovolila:

šolskega leta 1895. za 89 učencev v I. razredu, šolskega leta 1896. za 57 učencev v II. razredu, šolskega leta 1900.-01. za 57 učencev v I. razredu, šolskega leta 1901.-02. za 67 učencev v I. razredu, šolskega leta 1901.-02. za 67 učencev v I. razredu, šolskega leta 1903.-04. za 60 učencev v II. razredu, šolskega leta 1905.-06. za 58 učencev v III. razredu, šolskega leta 1907.-08. za 55 učencev v II. razredu, šolskega leta 1908.-09. za 57 učencev v I. razredu, čeravno ve, da v nobeni šolski sobi ni več prostora, kot za 48 učencev.

V letošnjem proračunu je postavila ogromne svote za nakupovanje stavbišč, za zidanje in razširjenje šolskih poslopij, ki imajo služiti nemškim srednjim, višjim in strokovnim šolam na štajerskem, kakor je to razvidno iz sledečih podatkov: za razširjenje državne realne gimnazije v Gradcu kot prvi obrok 5000 K, za drugo državno realko v Gradcu kot drugi obrok 22.000 K, za državno gimnazijo v Celju (10. obrok) 150.000 K, za državno realko v Fürstenfeldu (2. obrok) 100.000 K, za univerzo v Gradcu 155.362 K, za tehniko v Gradcu 3838 K, za trgovsko akademijo v Gradcu 16.980 K, za moško in žensko preparandijo v Gradcu 25.161 K; vsega skupaj je vlada v letošnjem proračunu postavila za nemško šolstvo na štajerskem 478.361 K.

A koliko je dala za c. kr. samostojne nemško-slovenske gimnazijske razrede v Celju? Še tistih 5000 K je izginilo, ki jih je vlada postavila v proračun leta 1902!

Vlada se zmirom brani rešiti celjsko gimnazijsko vprašanje, v kolikor se tiče slovenske gimnazije, izgovarjajoč se na politične ovire v parlamentu, dasiravno je v zadnjem času brez parlamenta upravnim putem ustvarila mnogo srednjih šol, na primer popolno nemško gimnazijo v Ljubljani, ter nedavno izpopolnila kočevsko gimnazijo, ki je štela komaj kakih 100 učencev, dočim bi slovenska gimnazija v Celju že sedaj štela okoli 280 učencev. Pa tudi letos nas je zopet zapostavila, uvrstivši v proračun 150 tisoč kron za zidanje novega poslopija v Celju za gimnazijo z nemškim učnim jezikom (pod tem pogojem je namreč celjski občinski svet prodal stavbišče), čeravno so sedanji prostori celjske nemške gim-

nazije boljši, kot oni c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov in čeravno imajo ti razredi boljši obisk, kot nemška gimnazija v svojih nižjih razredih. Ali nam vlada ni obljubila, da se bode v tej zadevi držala junktima? Ne plačujemo li tudi mi Slovence državi davka? Ne dajemo mi štajerski Slovence razmeroma več vojakov, kot štajerski Nemci? Ali za nas Slovence ne velja član XIX. državnega osnovnega zakona iz leta 1867, ki določuje: „Vsa narodna plemena v državi so enakopravna in vsako plemo ima nedotakljivo pravo, da čuva in neguje svojo narodnost in svoj jezik.“ „Država priznava enakopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, v uradu in v javnem življenju.“

Naša vlada se toplo zavzema za kulturni napredek Albancev, osnavljajoč in vzdržujoč šole na tujem ozemlju! Nam štajerskim Slovencem pa, ki smo dali že toliko žrtev dinastiji in monarhiji, bi ne dovolila niti enega višjega zavoda za naš kulturni napredek?

Končuje Spomenica s štirimi zahtevami, katere smo priobčili že zadnjič.

Car Ferdinand.

Usoda bolgarskega carja Ferdinanda napolnjuje v zadnjih dneh svetovno časopisje. Po grozni katastrofi, ki je zadela nesrečno Bolgarijo v drugi balkanski vojski, je zlasti nemško časopisje valilo vso krivdo na dr. Danewa. Ta mož, ki je še malo časa prej veljal za enega najboljših diplomatov, je bil čez noč najzavrženejši človek, ki je živel samo pod suggestivnim vplivom ruskega poslanika Nechljudova. Minilo pa je nekaj mesecev, razdraženi duhovi so se nekoliko pomirili in sedaj se je oglašil tudi Danew. Stopil je v javnost s samoobrambo in pokazal kot na krivca cele nesreče, na carja Ferdinanda. Na njegovo povelje in proti volji drugih vodilnih krogov se je pričela druga balkanska vojska, tako trde dr. Danew in njegovi privrženci. Umevno, da je vsled tega razplamtel med obema taboroma silen boj, ki še od dne do dne narašča. Za in proti Ferdinandu, na tej platformi divja sedaj na Bolgarskem strankarski boj. In kakor se zdi, drže Danewovi argumenti bolj kot nasprotniški in se njegove vrste množe. Ker vpliva na ta boj tudi zunanja politika — tripelententa in trozveza vsaka po svoje — zavzemlje vedno širše kroge in kakor mračne sence vstajajo vesti, ki govore o odstopu carja Ferdinanda, o begu prestolonaslednika, o padcu koburške dinastije itd. Nekateri trde z vso gotovostjo, da je Ferdinandova usoda že pisana, da se ne vrne več na Bolgarsko, obicajno se pa to kategorično zanika in se zatrjuje, da odpotuje Ferdinand, ki je sedaj na Dunaju, v kratkem nazaj v Sofijo. Kakor se nam zdi, se pretrava na obeh straneh. Na Bolgarskem so sedaj volite v sobranje in je umevno, da se vsa sredstva izrabijo do skrajnosti. Seveda, pozicija Ferdinandova ni ravno rožnata in če pri volitvah zmaga Danew, potem ga res prav lahko čaka usoda njegovega prednika — Aleksandra Battenberžana.

Car Ferdinand izjavlja:

Glede na vesti, da se nameravam baje prestolu odpovedati, ne morem razumeti, odkod prihajajo. Te vesti so presenetile bolgarski narod in presenečajo bolgarskega kralja. Kako more kdo misliti, da sem se jaz podal na lov, ko bi mislil na tako resen dogodek? Jaz se, ko svoje reči odpravim, vrnem v Sofijo, ne da bi le za hip mislil, da ondi ni kaj v redu. V teku 30 let mojega vladanja se je res zgodilo, da sem mislil na odpoved, toda sedaj gotovo ne, ko me dežela bolj kakor kdaj prej potrebuje. Jaz niti en hip ne verjamem, da obstoja v Bolgariji le ena antidinastična stranka. V volilnem boju pač hude besede, to pa je vse. Bolgari so miren in trezen narod. Bedaste govorice o moji odpovedi ne pohajajo iz Sofije, ampak si jih izmišljujejo izven dežele. Sin Boris mi brzojavlja, da v deželi vlada popoln mir. Jaz hočem le napredek Bolgarije in prav zato me gotovi ljudje sovražijo. Končno izjavlja car Ferdinand, da niti najmanj ne dvomi v preporek Bolgarije.

Na Balkanu.

Srbsko-bolgarska vojna konvencija.

Med Srbijo in Bolgarsko je obstajala vojna konvencija tudi proti Avstriji. Dotični odstavek konvencije se glasi:

„Če napade Avstro-Ogrska Srbijo, napove Bolgarska Avstro-Ogrski takoj vojno in pošlje najmanj 200.000 mož v Srbijo, kjer se morajo bojevati skupno s srbsko armado v ofenzivi in v defenzivi. Isto dolžnost prevzame Bolgarska napram Srbiji za slučaj, da pošlje Avstro-Ogrska pod katerokoli pretvezo svoje čete v Sandžak. Srbija napove Avstro-Ogrski vojno in odpošlje svoje čete tudi v Sandžak, koder pride brez dvoma do boja. Bolgarska se zaveže, da bo pomagala. Če napade Rumunska Bolgarsko, mora takoj priskočiti Srbija na pomoč z najmanj 100 tisoč možmi.“

Črnagora.

Iz Cetinja se poroča, da je zbolela črnogorska kraljica Milena na vnetju ledvic. Poklicali so takoj zdravnika-specialista iz Pariza.

Srbija.

Belgrad, dne 26. novembra. Kraljevski ukaz o demobilizaciji vojske je že sestavljen. Te dni ga podpiše kralj, nakar se bo takoj pričelo z razpuščanjem armade in s prevažanjem čet iz novoosvojenih pokrajin.

* * *

Belgrad, dne 24. novembra. Kralj Peter je sprejel včeraj v posebni avdijenci rumunskega profesorja Jorge in ostale člane rumunske deputacije, ki je došla v Belgrad, da izroči kralju zgodovinski Karagjorgjev zvon, ki so ga našli pri podiranju neke cerkve v Crajovi. Kralj Peter je daroval zaradi tega cerkvi v Crajovi nov zvon. Popoldne se je vršil na čast gostom častni diner. Popoldne je imela akademija znanosti na čast profesorja Jorge slavnostno sejo, katere sta se udeležila tudi ministrski predsednik in naučni minister. Rumunski profesor Jorge je predaval pri tej priliki o odnosajih med Rumunijo in Srbijo.

Stavka srbskih častnikov.

Iz Belgrada se poroča, da se je okrog 50 srbskih častnikov, večinoma stotnikov, pritožilo pri vojnemu ministru, češ, da so bili pri zadnjem imenovanju po krivici preterirani. Vojni minister je izjavil, da ne more sprejeti pritožbe. Častniki so nato zagrozili, da bodo odložili svoje šarže.

Isa Boljetinac bolan.

Isa Boljetinac, sloveč albanski vodja, leži bolan v Skadru. Boljetinac je rojen Srb, a bojeval se je proti Srbom kot vodja Albancev. Na Kosovem ima velika posestva. Ker je Kosovo prišlo zdaj pod Srbijo, izgubi posestva, ako ne pride tja prebivat. Ako bi pa tja prišel, bi ga Srbi obesili kot upornika. Poročevalcu „Reškega Novega Lista“, ki je obiskal sedaj bolnega Boljetinaca, je Isa govoril: Kakor vidite, sem bolan. V Valoni sem dobil mrzlico. Prvikrat v življenju ležim bolan. Trideset let je, kar hodim po gorah, cele mesece sem preživel v gozdu, izpostavljen dežju in snegu. Po cele tedne sem preživel v snegu po gorskih vrhovih; jahal sem, da nisem stopil iz konja po celih 20 ur; ni ga bilo napora, da bi ga ne bil mogel vzdržati, in nikdar, nikdar nisem bil bolan. Sedaj sem zelo slab, ker sem tudi izmučen vsled vojnih naporov. Dvanajst dni in dvanajst noči smo se bojevali brez odmora, da nismo spali skoraj nič in skoraj brez hrane.

Državni zbor.

Dunaj, 26. nov.

V državnem zboru je bila danes končana specijalna debata o prvem delu osebno-dohodninske predloge. Do glasovanja še ni prišlo, ker sedi v državnih zbornici še vedno rusinska obstrukcija, ki je sicer precej pohlevna, a le zadržuje potek razprav. Glasovanje pride na vrsto jutri. Govorilo je več govornikov, nakar je bila debata zaključena. Tudi liberalni dr. Ravnar je klatil neke politične neslanosti in ljubljanske čenče, a ga ni nihče poslušal.

Za tem je notranji minister baron Heinold odgovoril na interpelacijo glede socialnega zavarovanja in izjavil, da pride do tega, ker mora priti in ker socialno zavarovanje ni le zgolj ljudska potreba. — Po Heindlovem odgovoru se je nadaljevala razprava o nujnem predlogu glede učiteljskih plač in je govoril poslanec Ferdinand Seidl. Njegov govor je bil vzrok, da je današnja seja bila zaključena z nepričakovanimi velikanskimi skandali in kravali. Ta Seidl, ki je znan kot velik hujskač, je namreč neprestano napadal socialne demokrate in jih ponovno žalil. Socialni demokrati, ki se nahajajo s Seidlom v jako napetih odnosajih, se niso dali izzivati od Seidla in so ostali v teku njegovega govora v kuloarjih. Predsedoval je seji socialni dem. Pernerstorfer, ki ves čas ni poklical govornika k redu in to kljub temu, da so padle ponovno jako nedostojne, neparlamentarne besede. Po Seidlovem govoru pa je Pernerstorfer vstal in izjavil, da ni hotel klicati govornika k redu iz lahko umljivih osebnih razlogov, in prosil radi tega zbornico za odpustčenje. Ta Pernerstorferjeva izjava, ki je bila seveda hujska, kakor najhujsi ukor, je izzvala velikanske kravale. Nemški nacionalci so se čutili užaljene in so kakor zbesneli začeli vpiti: „Pfuj Pernerstorfer! Nesramnost! Dol ž njim!“ Nato so se v trenutku vsuli proti predsedniški tribuni, a v tem hipu so prihiteli v zbornico vsi socialisti in obkolili ministrske klopi, da branijo svojega tovariša. Med socialisti in nemškimi nacionalci se je kmalu razvil ostuden prepir, ki je grozil, razviti se v pravcati tepež. Posebno divje se je obnašala takozvana mlada garda Nationalverbanda, ki je kričala, razbijala in tulila. Med Wolfo in socialistom Glöcknerjem je prišlo do osebnega spopada. Glöckner je namreč potegnil iz žepa košček sladkorja in ga vrgel Wolfu v obraz. (Kakor znano, se je svoječasno trdilo, da se je dal Wolf podkupiti od sladkornega kartela. Op. ur.) Wolf je v divji jezi zgrabil za kozarec z vodo in jo zil proti socialistu. Socialisti so smatrali to za signal za naskok in v trenutku so pričeli sladkorčki, ki so jih imeli socialisti polne žepa, padati kakor toča od vseh strani na Wolfa. Bil je silno komičen prizor in ostala zbornica je nehote buknila v velik krohot. To je pa na Nemce strahovito učinkovalo. Začeli so z vso silo tolči

po klopeh, da dolgo časa ni bilo slišati drugega, kakor gromenje predmetov, s katerimi so razbijali nemški nacionalci. Poslanec Steinwender, ki je hotel pomiriti svoje tovariše, bi jo kmalu skupil radi tega. Nemci so namreč skočili vanj in vpili: „Kaj miriš, ko se vendar ne razumeš na stvari! Sramuj se! Ali si ti Nemec!“ Le počasi se je hrup polegel, a prepri med socialisti in nemškimi nacionalci se je nadaljeval tudi še po zaključku seje.

Razen plenarne seje je zborovalo tudi več odsekov. V proračunskem odseku je poslanec dr. Bugatto poročal o poročilu pododseka mornariških dobav. Konstatira, da se bo odsek pečal lahko s to stvarjo še le po oddaji dokov in podmorskih čolnov. Pododsek je sicer zahteval akte mornariške sekcije, a jih ni dobil. Med navedbami vladnih zastopnikov in navedbami tvrdk v pododseku se nahajajo precejšnja nasprotstva, posebno glede oddaje del. Načelnik dr. German je izjavil, da bo potem predsedstva prosil za izročitev aktov in si pridržuje staviti to vprašanje na eno prihodnjih sej. Dnevni red prihodnje seje bo: Poročilo o dalmatinski službi avstr. Lloydja.

Dunaj, 27. nov.

V poljsko-rusinskem sporu je storjen velik in vesel korak naprej. Sicer pogajanja o volilni reformi še niso popolnoma sklenjena, toda oba ukrajinska kluba, zmerni, kakor radikalni, sta se izrekla, da soglašata s predlogi ministrskega predsednika, da se takoj skliče gališki deželni zbor, ki bi se najkonstituiral in izvolil odsek za volilno reformo. S tem gališka volilna reforma sicer še ni končno rešena, vendar je storjen velik korak naprej. Popolna poravnava poljsko-rusinskega spora je odložena za več tednov, položaj je postal s tem razbremenjen in finančni načrt bo rešen, če ne bo prišlo do kakih drugih nepričakovanih ovir. Kolike važnosti je ta med Rusini in Poljaki sklenjeni začasni mir, se najbolj razvidi iz dejstva, da je rusinsko-poljski spor v zadnjih mesecih tako oviral delovanje zbornice, da je smatrati njeno delovanje le za minimalno. Če pa pride še v Lvovu, kjer bo zdaj težišče rusinsko-poljskega vprašanja, do popolnega sporazuma, bo odstranjena glavna ovira, ki je zabanjevala uspešno delovanje državne zbornice.

V zbornici se je nadaljevala specialna debata o osebno-dohodninskem davku. Najprej je bil sprejet prvi del predloge in se je pričela debata o drugem, ki tvori zadnje poglavje finančnega načrta. Razen poročevalca dr. Lichta je govorilo še več drugih govornikov.

Poslanec Roškár je ostro bičal krivično in brezobzirno obdačenje kmečkega prebivalstva, ki je izpostavljeno najhujšim šikanam davčnih oblasti. Večina finančnega odseka ni imela prav nobenega srca za zahteve malih kmetovalcev. Iz teh vzrokov prosi zbornico, da sprejme njegov predlog glede davka prostega eksistenčnega minimuma.

Nato je zbornica prekinila razpravo o tem predmetu in je prišel na vrsto zopet nujni predlog za učiteljstvo. Po končanem govoru poslanca Stapinskega je zbornica prekinila tudi to debato in sledile so razne interpelacije. Sklep seje o 6. uri zvečer. — Prihodnja seja jutri ob 10. uri predpoldne.

V justičnem odseku se je pa pral justični minister Hohenburger. Njegov zagovor je pa bil zelo medel in ni napravil nobenega vtisa. Včeraj je govoril dr. Benkovič, kojega govor še pričbimo.

Politični pregled.

Delegacije.

Zadnja dva dni so odseki avstrijske delegacije pridno zborovali. V sredo so imeli sejo: zunanji, brambni in bosanski, včeraj sta pa zborovala skoro cel dan zunanji in brambni. Zunanji odsek je zvečer že dokončal svoje delo s tem, da je sprejel budget zunanjega ministra. K Berchtoldovemu ekspezeju je govorila cela vrsta delegatov in tudi Berchtold je ponovno povzel besedo, toda jasnosti še vedno ni. Oglasili so se govorniki raznih strank, precizirali svoje stališče in izrekli manj ali bolj ostro kritiko, toda kakih novih, markantnih misli ne moremo beležiti. Včerajšnja sejo so napolnjevala „Matinova“ razkritja. „Matin“ je namreč priobčil srbsko-bolgarsko konvencijo, ki ni bila naperjena samo proti Turčiji, ampak tudi proti Avstriji. O tem je Berchtold doselej molčal, čeprav je včeraj priznal, da je bil o tej stvari poučen. Naše oficiozno bolgarofilstvo izgleda v tem slučaju seveda precej čudno in mnogi se prestrašeni vprašujejo: torej je bilo pisanje o avstrofilizmu bolgarskega naroda precej neresnično in prisiljeno?

Brambni odsek je pričel v sredo z debato o vojnem proračunu ter jo je včeraj nadaljeval. Skoraj vsi govorniki so svarili pred novimi militarističnimi bremenmi. V podrobnosti se radi pomanjkanja prostora ne moremo spuščati.

V bosanskem odseku je bil v sredo izvoljen za referenta dr. Laginja.

Hrvaško.

V sredini seji ogrske državne zbornice je podal grof Tisza izjavo, da se izvrši prihodnje dni odprava komisarijata na Hrvaškem in imenovanje barona

Skerleca za bana. Istočasno bodo razpisane tudi nove volitve za sabor.

Hrvaške stranke se že pripravljajo na volilno kampanjo. Škoda velika je, da je prišlo v Stranki prava do razdora. Če bo sporazum z mažarsko vlado prinesel Hrvatom razočaranje, je iskati glavni vzrok ravno v nemoči Stranke prava, ki je razbita. Koalicija je veliko premehka in vladeželjna, da bi človek njenih korakov ne spremljal s skrbjo za hrvaško ljudstvo.

Italija.

Včeraj, dne 27. m., predpoldne, je otvoril italijanski kralj na slovesen način novoizvoljeno zbornico. Kralj je imel prestolni govor, v katerem se je dotaknil tudi razmerja med cerkvijo in državo. Povdarjal je popolno versko svobodo, toda cerkev si ne sme lastiti nobene ingerence na suvereno državo.

Francosko.

Pariz, dne 24. novembra. „Journal des debats“ pravi z ozirom na Berchtoldov ekspeze, da je največja naloga Francoske, da od sedaj naprej trozvezi ne da nobenega orožja več v roke. Zlasti pa mora biti francoski denarni trg trozvezi absolutno zaprt.

Angleško.

London, dne 24. novembra. Angleški kaplan v Hamburgu, Langlight, je izjavil v nekem govoru na otoku Wight, da je dobil za časa svojega petletnega bivanja v Nemčiji vtisk, da ne bo trajalo več dolgo, ko bo moralo priti do odločitve, ali bo imela Angleška ali Nemčija nadvlado na morju. Nemčija potrebuje prosto pot za se, potrebuje kolonije, za kar je treba nadvlade na morju. Neki prijatelj nemškega cesarja Viljema mu je baje zagotovil, da je nemški cesar le z veliko težavo preprečil pred dvema letoma pretečo vojsko z Angleško, ali pa bi se mu to še enkrat posrečilo, je pri sedanjih razmerah zelo dvomljivo.

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Kaplan pri Št. Petru niže Maribora, častiti gospod M. Tomažič, je hudo obolel in je stopil začasno iz službe; na njegovo mesto pa pride častiti gospod Ivan Zajc, kaplan v Galiciji pri Celju.

Iz justične službe. Oskrbnih jetnišnice celjskega okrožnega sodišča Franc Pacal je premeščen v Trident na Tirolskem.

Od notariata. Notar Franc Strafella v Rogatu je premeščen v Ptuj. V Ptuj začne poslovati s 1. dec.

Iz odvetniške službe. Dr. Alojzij Rakun je vstopil kot koncipijent v odvetniško pisarno odvetnika dr. Karlovškega v Celju.

Iz poštne službe. Kvalificirani poštni pomočnik Karol Hermann na Gornji Poljskavi je imenovan za poštnege ekspedijenta istotam.

Pozor, organisti! Nova „Slovenska maša“, uglasbil za mešan zbor L. Viternik. Maša ima devet delov in je sestavljena v lahkem slogu in je zaradi tega pripravna za pevske zборе na deželi; ker je zelo melodijozna, jo bodo peveci povsod z veseljem peli. Partitura 2 K, posamezni glasovi po 15 vin. Dobiva se pri skladatelju, ker je samozaložba. Naslov: L. Viternik, kaplan, Hodiše ob celovškem jezeru, Ko-roško.

Popravek. V prvi razred nove srednje šole v Prekmurju se ni vpisalo samo 36 učencev, kot stoji to v 132. številki „Straže“, nego se jih je vpisalo 96, beri: šestindevdeset. Med njimi je 80 (osemdeset) Slovencev.

Volitve na Kranjskem. Volilni boj je v polnem teku. S. L. S. je priredila že nebrojno shodov, ki so vsi dobro izpadli. Razpoloženje med volilci je zelo ugodno. V ponedeljek, dne 1. dec., voli splošna kurija vsega vkup 11 poslancev. V Ljubljani kandidira S. L. S. gospoda Ivana Kregarja, njegov protikandidat je J. Turk. V zadnjih urah so postavili liberalci tudi po deželi nekake samostojne kandidate. So to skoro izključno sami brezpomembni, nepoznani ljudje, ki gredo v boj brez upa zmage. Usmilili so se liberalnih generalov in nesejo za nje kožo na trg.

Zaspani dr. Kukovec je bil zadnje nedeljo v Trbovljah, kjer je govoril na nekem shodu. Govoril je kakor navadno in je vsaka stvarna polemika z njim bob ob steno. Moža, ki je pred tedni rohnol še proti obstrukciji, a se sedaj jezi, ker je bila ta obstrukcija prenehala, ne more smatrati nihče za resnega politika. Privoščimo ga liberalcem, kakor je velik in širok. Kar smo hoteli pripomniti, je samo to, da v Trbovljah ni nič govoril o svoji „zaspanosti“ v dež. zboru, kot je to storil v Žalcu. Po naši zaslugi je končno le uvidel, da je za poslanca poročilo o „spančkanju“ najbolj nerodno. Kakor kaže, se bo Kukovec sčasoma še naredil.

Draginja. Angleški državni trgovinski urad je preiskal draginjsko gibanje v zadnjem desetletju, to je od leta 1900 do leta 1910, in dognal to-le: V navedeni dobi so se celokupne življenjske potrebščine podražile v vseh kulturnih državah na svetu, toda ne v enaki meri. Urad navaja te-le številke o zvišanju cen v navedeni dobi: v Angliji za 9%, v Norveški za 11%, na Francoskem za 17%, na Holandskem tudi za 17%, v Italiji za 18%, v Rusiji za 21%, v Belgiji, Nemčiji in Avstriji za 28%, na Ogrskem

in Hrvaškem za 37%, na Japonskem za 38% in v Zedinjenih državah za 39%. Zadnji dve ali tri leta so se cene seveda še izdatno zvišale, tako da je že danes splošno življenje za 30 do 40% dražje, nego l. 1900.

Avstrijsko orožništvo. Stanje avstrijskega orožništva znaša glasom državnega proračuna za leto 1914 v Avstriji 14.558 mož. Med temi je 331 častnikov, 43 računskih podčastnikov, 383 okr. stražmojstrov, 578 navadnih stražmojstrov, 3534 postajevodij, 9677 orožnikov in 32 slug. Posamezne dežele imajo: Nižjeavstrijska 1028, Gornjeavstrijska 484, Solnograška 226, Štajerska 941, Koroška 416, Kranjska 439, Primorska 593, Tirolska 988, Češka 2901, Moravska 1338, Šlezija 538, Galicija 3326, Bukovina 594 in pa Dalmacija 739 mož. Inšpekcija šteje 7 mož. Poleg tega obstoja v Galiciji vojaško-polijski stražniški voj, ki šteje 20 gažistov in 1064 mož.

Draždanska sikstinska Madona ni pristna. Iz Draždan poročajo: Naučni minister Beck je v zbornici izjavil, da so se pojavili dvomi nad pristnostjo sikstinske Madone, ki se nahaja v draždanski galeriji.

Za Slov. Stražo so nam poslale mladenke Uršika Vogrinec iz Žetla, Micika Vahtarjeva in Anica Golčerjeva iz Oplopnice veliko število obrabljenih poštinih znamk. Hvala lepa!

Za Slov. Stražo sta darovala gospoda Karol Pukl in Franc Parfant v Št. Petru v Savinjski dol. vsak po 1 K. Hvala lepa!

V nobeni hiši, v nobeni knjižnici bi naj ne manjkale knjige: Starogorski: „Junaki svobode“, po-vesti in črtice iz balkanske vojne. Broš. 2 K, vez. 2.80 K. — Avgust Šenoa: „Kletva“, krasen roman v prevodu Starogorskega. Broš. 1.40 K, vez. 2.10 K. — D. V. Deželič: „V družbi kalifa“, roman, prevlel Starogorski. Broš. 2.20 K, vez. 3.20 K. — D. V. Deželič: „V burji in viharju“, ilustrovan zgodovinski roman iz jugoslovanske preteklosti. Prevel Starogorski. Broš. 3.30 K, vez. 4.80 K. — Najnoveše, ki je pravkar izšlo, pa je slavonska povest znamenitega hrvaškega pisatelja Josipa Kozaraca: „Mrtni kapitali.“ Prevel Starogorski. Broš. 2 K, vez. 3.20 K. — Vse te knjige se dobivajo v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Za italijansko vseučilišče. Iz Gradca poročajo: Italijanski dijaki so priredili dne 26. t. m. pred palačo namestništva demonstracijo v prilog italijanskemu vseučilišču. Prišlo je do hudih spopadov s policijo. Dijaki so navalili na vrata namestniške palače ter so jih skoraj razbili. Policija je rabila orožje. Več dijakov je bilo aretiranih. Včeraj, 27. t. m., je prišlo pred univerzo do hudih spopadov med italijanskimi in nemškimi dijaki. Italijani so hoteli izsiliti sistiranje predavanj. Bilo je precej krvavih glav.

Štajersko.

Mariborske novice.

Kaj pa to? Iz Karčevine se nam poroča: Pretečeno soboto so prišli otroci dvojezične šole nenadoma domov in se pritoževali, da radi smradu ni bilo mogoče ostati v šoli. Komaj nova stavba in že se slišijo take reči. Kako ste pa zidali, gospodje pri krajnem šolskem svetu? Kaj pravi nato g. okrajni zdravnik?

Maribor. Dramatično društvo opozarja na prihodnjo romantično otroško igro „Pogumni krojaček“ ki se bo vprizorila na Miklavžovo nedeljo, dne 7. decembra 1913 v gledaliških prostorih Narodnega doma pod režiserstvom gospoda Moleka. Pribijemo ponovno, da se bo igra začela zopet točno ob 4. uri pop., in prosimo slavno občinstvo, da se konečno vendar le privadi točnosti. Med odmori, ki bodo kratki, svira orkester mariborskega Glasbenega društva. Takoj po predstavi nastopi Miklavž s sijajnim spremstvom angeljev, parkljev, Luciferja, Belecubaba itd. in nato sledi obdarovanje, ki bo letos končano že približno ob 7. uri zvečer, če se bo slavno občinstvo hotelo ravnati po naših navodilih. Cenjene stariše prosimo zaradi tega lepo, da blagovolijo otročiče obdržati pri svojih sedežih vsaj pred predstavo, da izostane vsako pritoževanje od strani odraslih posebnost v prvih vrstah. Pri prihodnji predstavi dne 6. jan. 1914 bo vohod ob steni od 8. do 1. vrste popolnoma zaprt. Pripomnimo še konečno, da se naj darila za otroke zaznamujejo s črko A, da pridejo prva na vrsto. Sploh pa se naj darila oddajajo že dan poprej, oziroma vpošljejo na odbor in se naj cenjeno občinstvo posluži tudi predprodaje, da bo vsestranska točnost mogoča.

Uradni dnevi mariborskega okrajnega glavarstva: V torek, dne 2. decembra, ob pol 10. uri predpoldne v Peklu; v četrtek, dne 4. decembra, ob pol 10. uri predpoldne v Slov. Bistrici; v četrtek, dne 11. decembra, ob pol 10. uri predpoldne pri Sv. Le-nartu.

Wastian — bolan. Kakor poroča „Grazer Tagblatt“, je Wastian vsled napornega dela v zadnjem času obolel. Njegovi živci so razdejani. Odložil je zato začasno tudi predsedstvo Südmarke. Hudobni jeziki pa pravijo, da k njegovi boleznii ni v mali meri pomagala tudi jeza, ker je bil politično osamljen, in so se njegovi radikalni politični nastopi izjalovili. Je pač križ, če mora človek zastopati take politične šalobarde, kot so nemški špisarji. Nič čuda, če postane nervozen.

Celjske novice.

To so narodnjaki. Za slovensko gimnazijo plača vlada dr. Kukovec 4000 K najemnine in površ še doklado na vodo. Za staro slabo poslopje gotovo lepa svota. Bolj kot to pa nas zanima pogodba sama. Pogodba je pisana nemški in se je veliki narodnjak dr. Vekoslav Kukovec tudi nemški podpisal dr. Alois Kukovec. Če le nese, pa je zadoščeno vsem plemenitejšim liberalnim čustvom.

„Celjska Slovenka“ v liberalnih moških hlačah se pritožuje nad „slovenstvom“ celjskega gosp. opata. Če celjski liberalni mazači ne zmorejo več takta, je zelo žalostno spričevalo za nje, a lahko pa jim povemo eno: Kadar bodo vsi liberalni celjski širokoušneži storili, žrtvovali in pretrpeli za slovenstvo le četrti del tega, kar po celi Sloveniji priljubljeni in spoštovani gospod opat Ogradi, takrat naj pridejo in kritikujejo „slovenstvo“ drugih ljudi. Do tistega časa pa umazani jezik za zobmi!

Ptujske novice.

Kmetijska podružnica za ptujsko okolico priredi v nedeljo, dne 7. decembra, ob 9. uri dopoldne, v Ptuju v dvorani gospe Zupančič poučno predavanje. Predava gospod Martin Jelovšek o svinjereji in vzreji telet.

Ormozke novice.

Pomembna obsodba. Odbor društva za pospeševanje germanizacije v Ormožu in okolici s sedežem v extra-štüberlu hotela Bauer, je pred tedni v redni večerni seji sklenil, nekega volilca v teku petih tednov prestaviti na Kranjsko, od koder je prišel. Vzroki: volilec je pri zadnjih občinskih volitvah volil po svoji glavi slovenske kandidate ter agitiral za Slovence. Uživa med mladino in okoliškim ljudstvom ugled in zaupanje in je vsled tega pospeševanju germanizacije nevaren. Se ne ravna po nasvetih in navodilih starejših, ki delujejo za pospeševanje germanizacije z vso vnemo. Pettedenski rok, da odlazi, se mu prisodi po milosti, ker je še mlad in v stvarih ponemčevanja slovenske dece in razširjenja pangermanske politike med slovenskim ljudstvom še neveden in neizkušen. Obsodba služi v svarilo vsem tistim, ki jih usoda prestavi v Ormož in bi se ne ravnavali po komandi germanskega generalnega štaba. Obsodba se preloži nemudoma na višje mesto v potrdilo. Pretekli so dnevi, tedni, da, celo meseci, ko privandra obsodba nepotrjena nazaj. Gospodje tam neke se rekli, da se jim take in enake tožbe in obsodbe iz Ormoža že gabiho. Obtoženi volilec, če tudi Slovenec, da je miren in pošten gospod in ravno še poštenih ljudi je v Ormožu treba, fakinaže je tam že itak dovolj. Tega mnenja smo tudi mi, tožbe tehle ljudi res niso vredne počenega groša. Čestitamo našemu vrlému obtožencu, ki kljub vsem tožbam ostane v Ormožu. Smeje se lahko v pest germanskemu štabu, ki je dobil za svoje neresnične tožbe vendar enkrat figo pod nos. Pa brez zamere.

Ormož. Urednik „Marburgerce“, gospod Norb. Jahn, govori v uvodnem članku „Marburger Zeit.“ z dne 18. t. m. o nemškem mestecu Ormož na hrvaški meji, češ, da stoji že stoletja kot čuvaj nemške meje ter da srca prebivalcev od župana do slednjega občana gore ljubezni in zvestobe za vsenemškim. Gospod Jahn bi storil sebi in svojim bralcem zares veliko uslugo, ko bi se enkrat potrudil v nemško mesto Ormož, tukaj malo preštudiral razmere in preštel srca svojih zvestih na prste obojih rok. Izvedel bi kaj lahko, da ormoški prvi mož-vsenemec ni nemškega pokoljenja. Kaj šele ostali? Izvedel bi, da ormoškemu nemštvu že dolgo tla trohniho, da bi se že razsulo, ko bi ga ne podpiral nemški kapital. Südmarka ima pač denar in tudi za Ormož ga ima. Saj ljubezen in zvestoba mora biti povsod poplačana, — kaj ne, gospod Jahn? Koliko pa je tako pridobljena ljubezen in zvestoba vredna, pa ve najbolje tisti, ki sliši od teh ljudi, iz njihovih lastnih ust, da jim je denar vse, če tudi niso bili in ne bodo Nemci. G. Jahn, pa še pišite kaj o vsenemškem mestecu Ormož, pa kaj takšnega, da ne boste samo vi, ampak da bodo tudi drugi verjeli!

Ormož. Umazani list „Dan“, vredni bratec — ptujskega „Štajerca“, psuje v eni svojih zadnjih številki naš telovadni odsek Orel po svojem barabskem receptu s pijanci, čuki, pobojniki itd. ter se jezi nad našimi duhovniki zato, ker ne učijo in delujejo po pameti neumnih „Danovih“ dopisnikov. Mi preziramo take napade enkrat za vselej in povdarjamo, da se je naš Orel osnoval edino le z namenom, s telovadbo in z izobrazbo duha vzgojiti zavežne Slovence, verne katoličane, vzorne državljane ter zveste in krepstne vojake. Ljudem „Danovega“ kalibra je pač vse zoperno, kar ne diši po brezverstvu, šnopsu, tožbah, častikraji, psovanju in grdenju naših duhovnikov in katoliških mož. Rodbina brezverna propade, narod brez vere nima obstanka, ker svoji narodnosti ostane zvest le oni, ki ne taji in zametuje vere svojih očetov in v državi, kjer gospodarijo brezverci, se širijo neredi in revolucije, to je neizpodbitno. Zato je dolžnost vseh poštenomislilcev, delati z vsemi močmi na to, da naš telovadni Odsek oživi, se razvete in deluje našim nasprotnikom v vzgled in strah, sebi in svojim v korist in ponos. Okoliških Slovencev dolžnost pa tudi bodi, se ogibati ljudi, ki žive od trdih kmečkih žuljev, v zahvalo pa te ljudi psujejo in grdijo po nizkotnih, brezverskih listih. Res, sram jih bodi.

Središče. Že od začetka šolskega leta imajo otroci dveh razredov samo poldnevni pouk. Manjka namreč en učitelj, ki ima poldrugi mesec dopusta; pravi, da si je vzel dopust radi bolezni. Čudna bolezen! Kje se neki nahaja? Za razne športe, kakor za lov itd., ni bolan? Pa, saj mu privoščimo mnogo lovske sreče, ki je ima baje presneto malo. Največkrat zadene kakega kozla in govore, da to še celo brez puške.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Gospod oskrbnik Mihael Zupanc je daroval za Slovensko Stražo 2 K. Živeli posnemovalci!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 30. novembra, svoj mesečni sestanek s poučnim govorom, deklamacijami in govorom predsednice. Dekleta iz cele župnije, pridite na sestanek!

Hoče. V nedeljo, dne 14. decembra, priredi telovadni odsek Orel poučno zborovanje. Vabljeni so vsi prijatelji!

Slov. Bistrica. (Okrožni zadržni shod.) Dne 7. decembra se vrši pri nas okrožni zadržni shod. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Udeležite se ga v obilnem številu!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na gostiji Pulko-Predikaka v Spodnjih Pleterjah se je nabralo za Slovensko Stražo 6 K. Srčna hvala darovalcem in novoporočencema mnogo sreče!

Mestinje. Dne 1., 2. in 3. decembra se vrši tukaj v prostorih gospoda Antona Smeha tridnevni knjigovodski tečaj, ki ga bo vodil tajnik gospod Fr. Holz. Udeležencev se je že precej prijavilo; kdor se še želi udeležiti, naj javi do sobote tajniku podružnice, č. g. Gomilšek.

Ivanjkovec. Podružnica kmetijske družbe priredi v nedeljo, dne 30. novembra, zborovanje v gostilni gospe Kralj v Ivanjkovcih. Začetek ob 3. uri popoldne. Predava deželni potovalni učitelj gospod Pirstinger o sedanjemu času primerljivih vinogradniških vprašanjih.

Prihova. V nedeljo, dne 30. novembra, popoldne po večernicah, imajo šolski otroci igro in Miklavža. Vabljeni so tudi odrasli.

Brežice. Jubilejna Konštantinova slavnost izobraževalnega društva se vrši v nedeljo, dne 30. t. m., popoldne po večernicah. Na sporedu je razen govora in deklamacij z živo sliko ter petja gledališka predstava: „Skrivnostna zaroka.“ Pridite k slavnosti stari in mladi!

Konjiški okraj. Pri novi okrajni cesti, ki veže Konjice z Oplotnico, so samo nemški napisi. To je škandal prve vrste. V okraju, ki je po ogromni večini slovenski, se drznejo posilinemški mogotci na tak grd način izživati Slovence. Mogoče je kaj takega samo pri nas in pri naši previliki, že skoraj oslovski potrpežljivosti. K zgradbi ceste so največ pripomogli kmetje-davkoplačevalci, ki so Slovenci. Njihov denar je bil dober, da bi se pa nanje še nadalje kaj oziralo, tega nemškutarski oblastneži ne smatrajo za potrebno. Hudomušneži, ki v svoji dobrovoljnosti vsako stvar, tudi tak škandal, obrnejo na šaljivo stran, pravijo, da so zato samo nemški napisi, ker se posilinemci boje, da bi se njihovi zelo redko posejani pristaši porazgubili, če bi se jih vedno z napisi ne opozarjalo, kje da so.

Loče. (Ponesrečeni železniški sprevodnik.) Na železniški postaji v Ločah je prišel sprevodnik Goremak pri odklepanju železniških vozov med dva vozova, pri čemur je zadobil težke poškodbe. Težko ranjenega so spravili v njegovo stanovanje.

Nesreča. Ivan Seršen, zaposlen v trboveljskem rudniku, je hotel naložiti težko železno cev na hunt. Cev mu je pa padla iz rok na desno nogo in mu jo popolnoma zmečkala. Težko ranjenega Seršena so prepeljali v rudniško bolnišnico.

Žalec. (Ljudski glas v Žalcu.) Vsako leto čutijo žalski liberalci najmanj enkrat nujno potrebo, da udarijo po duhovnikih. Da dobi stvar bolj nedolžno lice, ustvarijo si najprej ljudski glas o namišljeni — krivdi. Ko zaslišijo liberalci ta ljudski glas, ki seveda krivdo polaga vedno in brez izjeme na duhovnike, pa začnejo prazniti svoje gnojnišne sode na nje. Ta ljudski glas slišijo liberalci od leta 1906. Posebno glasno ga je bilo slišati leta 1907. Ne veliko manj leta 1908. Glasneje zopet leta 1909 ob času sv. misijona v Žalcu. Tisto leto je liberalce lomila jeza nad porazom pri deželnozborskih volitvah. Da si jo ohladijo, so napravili ljudski glas, češ, misijonarji so žalili žalske tržane ter uganjali bogve kaj. In lop po duhovnikih. Ko so bili liberalci razkrinkani, so se zopet jezili in treba je bilo se maščevati. Zato so leta 1910 slišali ljudski glas, ki je govoril, da so duhovniki, če že ne paravnost, pa vendar posredno spravili ob življenje — narodno žrtev. To je bilo zopet vpitja nad duhovniki med liberalci. Leta 1911 jih je jezil poraz pri državnozborskih volitvah. Hitro je bil narejen ljudski glas, ki je dolžil duhovnike, da so zakrivali poraz. Torej po njih! Ta jeza solze same jeze — da je segala še v leto 1912. Zanimivo je, kaj je lani govoril ljudski glas. Lani se je jezil ljudski glas, da iz Žalca ni dopisov o naprednjakih v naših listih, to pa boja zaradi tega, da bi Žalčani ob času birmeslovesno sprejeli svojega nadpastirja. Zopet po duhovnikih! Letos je pa zopet drug ljudski glas. Gospod Eduard Kukec je pri belem dnevu letel po trgu, brat Emerik za njim. To je prišlo v časnike. Ljudje, ki slišijo travo rasti, so slišali tudi ljudski glas, ki pravi liberalnim,

od leta 1911 oslovsko-kosmatim ušesom, da „kaplan in župni upravitelj Schreiner“ napada „stare in ugledne trške rodbine“ po časnikih. Hitro gnojnice po njem! Privandrani farji, falotski napadi itd. so prijaznosti tega ljudskega glasu. Sicer tudi mi že dolgo časa poslušamo nek ljudski glas; ta pa gre po celi deželi in pravi, da večjih lumpov ni pod božjim solncem, kakor so slovenski liberalci in naj so že po trgih, mestih ali vaseh.

Polje pri Podčetrtku. Od dne 15. do dne 23. t. m. smo imeli pri nas sv. misijon. Vodili so ga preč. gospodje lazaristi od Sv. Jožefa nad Celjem. In te dneve je pokazalo naše ljudstvo, kako globoko je utrjeno v sv. veri, a tudi, da je izginil iz Sotelske doline grdi duh liberalizma, ker cerkev je bila vedno polna vernega ljudstva. — Sprožila se je misel za dekliško Marijino družbo in lepo število deklet se je že zapisalo v to tako prekorišno družbo. — Fantje, kaj pa vi, boste li zaostali za dekleti? Skažite se tudi vi junake in zberite se pod zastavo Marijino! — Prečastitim gospodom misijonarjem pa povrni vsemogočni njihovo neumorno delovanje v spovednicah in na prižnici.

Gornja Savinjska dolina. Gospod urednik! Že zopet se oglašim v vašem cenjenem listu, saj se potem letos gotovo več ne bom, ker me bo sneg zasul od vseh strani. Gotovo bom moral biti kar v svojem brlogu popolnoma od vseh zapuščen. No, včasih bom že še kaj zlezal pred svoj brlog in pogledal na priljubljeni rešpetlin. Povedati pa vam moram, gospod urednik, kaj sem te dni zvedel. Nekateri liberalci se namreč silno jezijo, ker sem se iz Radohe dol v Trbovelco prestavil. Pa tukaj naj jim bo povedano, da se mi pri Sv. Frančišku najbolj dopade, zato sem si tudi tukaj izbral bivališče na svoje stare dni. In pa kako prijetno je tukaj bivati, kjer gledam bistro Savinjo, ki se vije kakor srebrn pas po Savinjski dolini. In kadar mi bodo moči le še količkaj dopuščale, bom že še šel v dolino med moje stare znance, saj jih imam veliko, še celo gospod Terčak je včasih dober z mano. Posebno prijazen je bil z menoj še ne dolgo od tega v Tišlerjevi gostilni, zato namreč, ker je mislil, da sem prišel na občni zbor Čebelarkega društva, ki se je imel ravno tedaj vršiti, ko sem jaz bil tam. Bilo nas je vseh šest oseb. Gospod Trčak, predsednik društva, navidezno jako vesel, je začel govoriti, da ga veseli, da smo se v tako častnem številu zbrali na današnji občni zbor, da se bo pa občni zbor radi raznih zaprek mogel preložiti na — drug, še nedoločen čas. Povedal pa zgovorni mož ni, da se občni zbor ne more vršiti, ker je premalo udov navzočih. Ko sem šel potem proti domu, mi je postalo jasno, da tukajšnji kmetje, ki se bavijo s čebelarstvom, nočejo biti pri tem društvu zato, ker je liberalno. Kmalu po tem dogodku sem pa slišal iz daljave glas: gorska politika, gorska politika! Mislil sem si: šmenta kaj je pa neki to, a v kratkem že sem zvedel, da je gospod Trčak pisal neko izjavo o gorski politiki, ki mu menda še danes šumi po ušesih. Na vse zadnje, gospod urednik, moram pa vam še povedati, da zna gospod Trčak tudi diplome izdelovati. Ko je lansko leto neki kmet-čebelar odstopil od tega Čebelarkega društva, mu je gospod Trčak vrnil njegovo pismo s pripombo, da ga naj varuje — kot diplomu. In res, dotični ima še sedaj tisto Trčakovo diplomu dobro shranjeno. Zdaj sem vam, gospod urednik, razložil Trčakovo liberalno delovanje, in če me letošnje zimo še ne bo pobrala bela žena, bom v spomladi nadaljeval. Če me pa pobere smrt, izročam vam, gospod urednik, svoj rešpetlin, na katerega bi tudi vi mnogo zanimivega videli. Pozdrav želi vam in vsem čitateljem „Straže“ — puščavnik iz Trbolee.

Vlom v cesarski grad v Mürtzstegu.

V noči od dne 23. na dne 24. t. m. je opazil službujoči orožnik v nekem oknu cesarskega gradu v Mürtzstegu medlo brlečo luč. Obvestil je o tem takoj čuvaja gradu in neko drugo osebo, nakar se je podal v grad. V tem trenutku je skočil iz okna neki mož ter se spustil v beg. Kmalu za njim je prišel že neki drugi človek, ki je tudi hotel zbežati, a roka pravice ga je že držala. Šli so nato v grad, kjer so našli, da sta si oba vlomilca že pripravila precejšni plen, da bi ga odnesla. Nanosila sta skupaj veliko množino srebrnine in drugih dragocenih predmetov. Prijet vlomilec se imenuje Oton Schimek iz Budimpešte in je priznan mojster vlomov. Izročili so ga okrajnemu sodišču v Mürtzstegu. Njegovega pomagača, nekega Jožefa Hoffmanna, ki ima že tudi dokaj vlomov na svoji vesti, pa pridno zasledujejo.

Primorsko.

Nova pridobitev. V Zadru se je vršil v nedeljo občni zbor zadrške odvjetniške zbornice. V ti zbornici so gospodarili do sedaj Lahi in tudi poslovni jezik zbornice je bil laški. Na nedeljskem zboru pa se je sklenilo z veliko večino, da se proglasi hrvaški jezik za poslovni jezik zbornice.

Poraz regnicolov in kamoristov. Iz Dunaja poročajo: Oficijelni komunike pravi, da je notranje ministrstvo glede rekurza tržaške mestne občine proti

namestniškim odlokom radi regnicolov na tržaškem magistratu v principu odločilo, da se dotična določba državnega temeljnega zakona ne nanaša samo na občinsko osebje, ki opravlja uradne posle, marveč tudi na osebje, ki opravlja posle kakšnega občinskega podjetja ali gospodarskega zavoda, bodisi da so nastavljeni funkcionarji provizorično ali definitivno. Izvzeti so samo oni, ki prevzamejo pogodbeno kako začasno delo od občine in pa ki fungirajo le kot pomožni delavci. Notranje ministrstvo pa si je pridržalo pravico, da odloča pri vsakem posameznem slučaju po dovršenih preiskavah samo in je samo izjemoma rešilo ta rekurz v principu. Svojo odločitev utemeljuje notranje ministrstvo z dejstvom, da je razširjenje zgoraj omenjene določbe državnega temeljnega zakona tudi na uradnike občinskih podjetij potrjeno tudi z več odločbami upravnega sodišča in z več odločbami tržaškega občinskega štatuta. Tudi je brez dvoma, da velja ta določba za definitivne in za provizorične nastavitve. Namestništvu v Trstu se naroča, da podeli vsled teh odlokov prizadetim laškim uradnikom državljanstvo, toda le če za to prosijo in če ni za podelitev nobenega zadržka. Ob enem se namestništvo opozarja, da pazi na to, da se bode ta principijelna odločba vpoštevala dosledno pri nastavljanju tržaških magistratnih uslužbencev. — Tako odločitev smo pričakovali in drugače tudi ne more biti, kajti da bi šla avstrijska vlada na ljubo par regnicolom in v škodo domačinom preko državnega temeljnega zakona, je skoraj nemogoče.

Obrežni topovi. Ob obrežju Istre in Dalmacije nameravajo postaviti 42 obrežnih topov, ki bodo metali 1000 kilogramov težke projekte na daljavo 16 kilometrov.

Po nesreči ustreljena. Pri puškarju in trgovcu s šivalnimi stroji v Gorici Savniku je bila uslužbena kot blagajničarka Antonija Humar, stara 20 let. V petek popoldne je nekdo kupoval revolver v prodajalni in si dal zato pokazati patrono, katero je vložil v revolver. Trgovca Savnika tisti čas ni bilo v prodajalni, stranko je postregel mehanik H. Frančeškin. Stranka je odšla, ne da bi kupila revolver; H. Frančeškin je mislil, da patrono ni več v revolverju, nakar je po navadi poskušal revolver, ki pa se je sprožil in nesreča je hotela, da je zadel Humarjevo ravno v prsi v srčno žilo. Dekle je vstalo, padlo in umrlo. Velika žalost je zavladala v Savnikovi hiši, vse je jokalo, zunaj pa se je nabralo vse polno ljudi. Frančeškina so bili aretirali, ali so ga izpustili kmalu na svobodo, ker je dognano, da gre le za kako nesrečo ter je izključen vsakoršen hudobni namen.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborna izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Letošnja jesen je lepa in je enim v škodo, drugim pa v korist. Škodo imajo trgovci, ki so si nabavili veliko jesenskega in zimskega blaga in ga ne morejo vsled toplega vremena razprodati. Korist pa bodo imeli vsi, kateri bodo kupovali zdaj pri našem domačem trgovcu J. N. Šoštarčič v Mariboru, Gosposka ulica štev. 5. Gospod Šoštarčič se je odločil, da radi prevelike zaloge proda vso jesensko in zimsko blago 20 odstotkov ceneje. Vsaka stranka dobi pri nakupu 20 odstotkov popusta. Zimske srajce se dobijo že po K 1.20, 1.40, 1.60, 2.—. Pelerine za dečke po K 4.—, 5.—, 6.—. Pelerine za odrasle po K 9.—, 10.—, 11.—. Blago za obleke, zimski robci, odeje, koče itd. po zelo nizki ceni. Paziti pa je, da te trgovine ne zamenjate s kako drugo, ker dobro blago po nizki ceni ima samo Šoštarčič v Gosposki ulici. Vzorci se razpošiljajo brezplačno.

Razgled po svetu.

V Nemčiji obsojen Hrvat. Iz Berolina poročajo: Porotno sodišče v Geri je obsodilo 23letnega tehnika Milana Rojca iz Belovara, sina bivšega sekcijskega šefa hrvaške vlade, na dve leti ječe, ker je oskrnil neko 20letno kuharico.

Tatvina biserov na Dunaju. V sredo se je pripeljal na Dunaj amsterdamski trgovec z biseri Pincheiro. Ob svojem prihodu je naznanil policiji, da mu je bilo med vožnjo iz Amsterdama na Dunaj pokradenih biserov vrednosti 270.000 K. Na neki postaji blizu Dunaja se mu je pridružil neznani potnik, o katerem sumi, da ga je okradel.

Italijanska bojna ladija običala v pesku. Dne 21. t. m. zvečer je zavozila italijanska bojna ladija „San Giorgio“ pri rtu Santa Agata v zalivu Mesina s tako silo na pesek, da se kljub naporu drugih la-

dij niti premakniti ne da. Cela leva stran ladije v dolžini 60 metrov tiči v pesku in prednja ladijska ost se je zarila 16 metrov globoko v zemljo. Kot vzrok se navaja, da je krmar zamenjal svetilnik pri rtu Pelora z onim pri Punta Pizzo ter da se je hotel ogniti nekemu parniku, ki se mu je bližal. Potapljači so dognali, da je prednji desni del ladije zavozil s tako silo celo na neko skalo, da je oni del ladije bil predrt, tako da je vdrla voda v prednji del ladije. Položaj bojne ladije je smatrati za zelo ogroženega. Italijansko mornariško ministrstvo je odredilo prav obširna rešilna dela, ki bodo trajala več dni. V prvi vrsti bodo morali zmanjšati veliko težo ladije.

Zenske — porotnice. Petrograd, dne 24. nov.: Kadeti so predložili ruski dumi predlog, ki naj prizna ženskam sposobnost za porotništvo.

Otroci, otroci ljubljenci,

kolikim nevarnostim sta izpostavljeni na potu v šolo in pri igri na prostem! Pred vsem je treba, da se vas obvaruje pred prehlajenjem; pri tem pa ne pride v poštev samo topla obleka — treba je tudi varovati občutna dihalna pred prehlajenjem in to se najbolje zgodi, če se otroci privadijo na redno vživanje Faysovih prstnih sodenskih mineralnih pastil, kakoršne se pridobivajo iz zdravilišnih izvirkov kopališča Sodena ob T. Škatljica (z imenom Fay) pa stane le K 1.25. Posebno znamenje: uradno potrdilo županstva Sodena ob T. na bellem papirčku.

Gospodična — trikratni doktor. Portugalka, Domitila Carvalho, je zelo hvaljena praktična zdravnica v Lizboni. Izobrazila se je bila najprej že za učiteljico. Pri preizkušnji se je tako odlikovala, da je vzbudila pozornost predsedujočega vseučiliškega profesorja, ki ji je preskrbel vstop na vseučilišče. Posvetila se je najprej modroslovju ter je tudi promovirala; kmalu nato pa se je lotila še matematike in astronomije ter je tudi iz te vede dosegla doktorat. Slednjič se je oprijela še medicine ter tako postala trikratni doktor.

Učne podpore za uradniške otroke. V zadnji seji upravnega sveta je prvo splošno uradniško društvo avstro-ogrske monarhije na Dunaju dovolilo svojim članom podpore v skupnem znesku 55.540 kron. Zdraviliške podpore so znašale v tekočem letu 25.000 K, ustanove za učence do srede oktobra t. l. 10.921 K in za druge podpore je izplačalo društvo 17.430 K. V humanitarne svrhe sploh pa je bilo od začetka društvenega poslovanja do sedaj izdanih 3.400.000 K. Kar se tiče uspehov, ki jih je doseglo gori imenovano društvo v humanitarnem oziru, se ne more nobena druga samopomočna organizacija ponahati z enakimi.

Kip našega Zveličarja v palači miru v Haagu. Na velikem stopnišču te palače stoji Jezusov kip od brona. Kip je posnet po orjaški sohi našega Odrešenika, ki stoji na grebenu And med Chile in Argentinijo v spomin mirne razsodbe med obema državama. Da stoji v palači miru Jezusov kip, je zasluga plemenite gospe Oliveire de Costa, ustanoviteljice in predsednice društva miru, ki se je iz Buenos-Airesa podala na pot v Haag, da bi se ta soha iz Bruselja sem pripeljala. Tem povodom piše „Osservatore Romano“: Z velikim zadoščenjem smo brali in objavili to poročilo kot dokaz o verskem prepričanju in plemenitem srcu te gospe. Gospe Oliveirove zasluga je, da stoji v palači miru kip onega, ki je stopil na zemljo med ljudi, da bi ljubezen, bratstvo in vesolni mir oznanjal, ki je bil sam ustanovitelj miru. Omenjamo ime te pobožne gospe in želimo, da bi povsod kraljeval duh pravičnosti in usmiljenja — brez katerih med ljudmi ni pravega in pa stalnega miru.

Fr. Košut se je zaročil. Ko je Fr. Košut po svoji težki bolezni ozdravel, je rekel svojim političnim prijateljem: Tako mi je, kakor bi se nanovo rodil. In ko se je popolnoma zdravega počutil, se je dne 25. t. m. zaročil z 68letno grofico Bonnyovsko, bogato vdovo po svojem pred kratkim umrli prijateljem.

Avtomobilska nesreča. Iz Pariza poročajo: Abe Koelen v Reimsu se je peljal v avtomobilu s svojo materjo, svojo sestro in njenimi tremi otroci v starosti 13 do 15 let. Po noči je zgrešil pot in avtomobil se je prevrnil v kanal Ain-Marne. Abe in njegova mati sta se rešila, sestra in njeni otroci so pa utonili. Abe je zblaznel.

Nemiri v Pretoriji. Iz Pretorije poročajo: V ponedeljek so bili med tukajšnjimi delavci resni nemiri. 5000 delavcev je napadlo stanovašišča domačinov v Hauganu in prodajalnice ter povzročilo veliko škodo. Položaj je postal zelo resen. Policisti so oddali par streliv v zrak. Ko pa tudi to ni nič pomagalo, so ustrelili dvakrat v množico. (Trije domačini so bili usmrčeni, 22 pa ranjenih.)

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Poneverjenje v ruskem ministrstvu. Iz Petrograda poročajo: V ministrstvu za ljudsko prosveto so odkrili velika poneverjenja. Dognali so, da je upravitelj penzijskega fonda za ljudske učitelje jemal denar za svoje borzne spekulacije iz tega fonda. — Več sto tisoč rubljev je poneverjenih.

Slovenska Straža. Darovali so za Slovensko Stražo iz Štajerske: podružnica Sv. Križ nad Mariborom, iz nabiralnika, 7 K; katoliško slovensko izobraževalno društvo v Kapehah, pošta Dobova, 10 K; Mohorjani v Konjicah, po podružnici Slovenske Straže, 38 K 14 vin.; Mohorjani Zavodnje, po čast. gospodu župniku Janezu Rožmanu, 3 K; Mohorjani Belevode pri Šoštanju, po župnem uradu, 8 K; Mohorjani Leskovec pri Ptujju, po čast. gospodu župniku Skamlecu, 25 K; Mohorjani Šmihel nad Mozirjem, po župnem uradu, 3 K; Mohorjani v Dramljah, po čast. gospodu župniku Francu Ogrizeku, 11 K; Mohorjani Sv. Križ nad Mariborom, po podružnici Slovenske Straže, 8 K; Mohorjani Vurberg pri Ptujju 3 K 10 vin.; Mohorjani Sv. Trojica v Haložah, po čast. gospodu kaplanu B. Salamunu, 4 K 50 v.; Mohorjani pri Kapeli 15 K; Mohorjani v Veliki Nedelji 23 K; Mohorjani Sv. Urban nad Ptujem, po g. posestniku V. Simoniču, 4 K; Mohorjani pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, po župnem uradu, 6 K; župnik Martin Meško pri Kapeli 20 K; kanonik Jernej Voh v Mariboru K 1.10; nabrano po neimenovanemu v Pilstanju 5 K; kaplan Josip Pečnak pri Novicerkvi pri Celju K 4.50; Fran Raday v Mariboru 2 K; župnik Anton Kocbek pri Sv. Križu n. Mariborom 2 K; J. Kogler, Gradec, 3 K; kaplan Anton Kulmer v Solčavi 2 K; župnik Franc Lom v St. Petru na Kronske gori 1 K; podružnica Hoče pri Mariboru iz nabiralnika gospoda Josipa Gselmana v Spodnjih Hočah 4 K; podružnica Hoče pri Mariboru, daroval gospod Josip Gselman, posestnik v Sp. Hočah, 1 K; podružnica Dobrna pri Celju 11 K; Mohorjani v Polenšaku, po župnem uradu, 2 K; Mohorjani Loka pri Zid. mostu K 8.80; Mohorjani pri Spodnji Sv. Kungoti, po župniku Antonu Kocpru 3 K; Mohorjani Gornja Sv. Kungota, po žup. uradu 2 K; Mohorjani Središče, po župnem uradu K 6.72; Mohorjani Sv. Križ pri Ljutomeru, po župniku Jos. Weixlu, 20 K; Mohorjani Sv. Križ tik Slatine, po nadžupnem uradu K 46.20; Mohorjani Sv. Vid nad Valdekom, po župniku Frid. Repolusku, 4 K; Moh. Sv. Jurij ob Ščavnici, po župnem uradu 21 K; Mohorjani Gornjigrad 10 K; Mohorjani Dobrna pri Celju 16 K.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6-50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9-50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščate ure iz kovine	6—
Srebrni pancir-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoč	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10-80
Kuhinjske ure	2-40
ke	8—
ke zvojnim p. zvonce	3-50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatne in srebrne.

Za smeh.

Kes.

Sodnik obtožencu: „Sami priznate, da ste dvakrat udrl v sosedov svinjak; naslednjo noč ste pa privedli svinjo zopet nazaj. Gotovo vas je hudo pekla vest?“

Kmet: „Kaj še, gospod sodnik. Svinja je bila še premalo debela.“

Redka stvar — draga stvar.

Kmet postopaču: „Kaj, za vsako uro, ko cepite drva, hočete imeti dve kroni?“

Postopač: „Veste, oče, jaz delam redko kedaj; a kadar delam, znam pa tudi računati.“

Zadnje besede.

Duhovnik se pripravlja za govor na grobu svojega sošolca, ki je bil oženjen. Zato vpraša nekega ožjega znanega sošolca, mu je li znano, katere so bile zadnje besede pokojnika, da bi mogoče nanje navezal svoj govor.

„Predragi“, odgovori nagovorjeni, „pokojnikova žena je bila pri možu do zadnjega vzdihljaja. Torej pa o kaki morebitni zadnji besedi moževi ne more biti govora.“

Potolažil jih je.

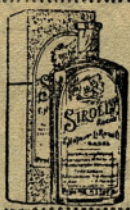
A.: „Ali je sprejel župan nezaupnico?“

B.: „Ni, ampak sodček piva je plačal!“

Učenca

iz poštene rodbine, s primer-
no solsko izobrazbo sprejme
Vinko Pustovrh, Celje,
Narodni dom. 209

Zahtevajte v go-
stilnah list Straža

V zdraviliščih za bolniki na pljučah Sirolin „Roche“

kot v Davos-u, Arozi, Leysium itd. je kot priznano sredstvo vselej v rabi. Sirolin „Roche“ lajša in odstrani bolezni za dihalnih organih v rasmeroma kratkem času. Se lahko uživa, vzbuja tek in vpliva izborna na zdravje v obče. Izvirni zavitek po K 4— se dobi v vseh lekarnah.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li član zadruga ali ne in jih obrestuje po

5%

Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme eskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Franjo Duchek

svečar in medicinar v Mariboru

Viktringhof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščeni, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Po strežba točna!

Nizke cene!

IVAN TEMERL

stavbeni in strojni ključavničar, Maribor,

Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“,

prevzame montiranje vsake vrste, ter popravi parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, trgarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

Strokovna izpeljava **strelovodov** po najnižjih cenah.

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Redka priložnost

1000 komadov flanelodej široke 1-20 cm, dolge 1-50 cm po K 1-50.

Priporočam tudi svojo veliko zalogo zimskega blaga za moške in ženske obleke po jako nizkih cenah!

Pričakujoč obilnega obiska se beležim

Jožef Ullaga, Mariborob D.

Tegethoffova cesta št. 21.

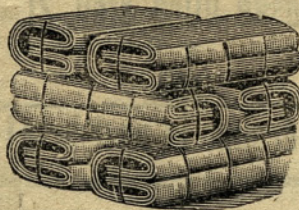
Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasno novosti za ženske in poške obleke po zelo znižani ceni!

Dstanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago.

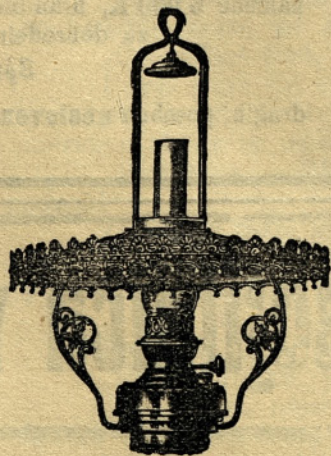
Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in plesarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju

Gospodska ulica 5.

Takoj se da na dobra gostilna

v Gornji savinski dolini starejši pošt. ni ženski ali zakon-skima ki opravljata krojaško obrt. Pod „Takoj 23“ n. upravnistvo tega lista.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

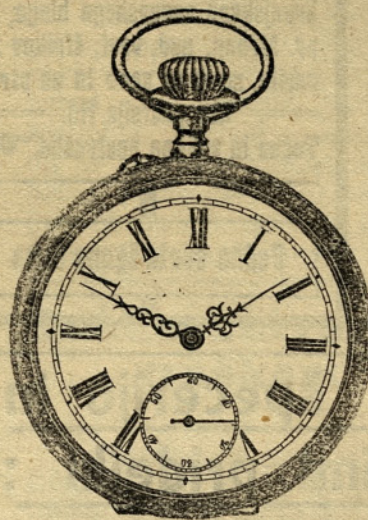
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Pozor! URE

repasirane s pismenim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7—

Pristna srebr. ura ženska K 7—

Pristna srebrna verižica K 2—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura K 28—

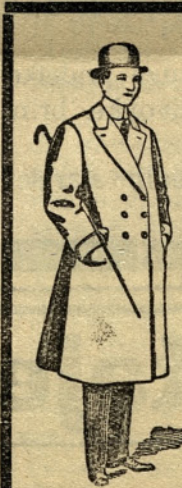
Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethoffova cesta št. 39

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju priporoča veleč. duhovščini svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Darujte za Slov. Stražo!

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši

obrestuje hranilne vloge po

5%

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta šte. 9

prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Ure
Točna postrežba
Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov cenik zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura	K 3:50
Pristna srebrna ura	K 7:—
Original omega ura	K 18:—
Kuhinjska ura	K 4:—
Budilka, niklasta	K 3:—
Poročni prstani	K 2:—
Srebrne verižice	K 2:—

Večletna jamstva,
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urur in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26
Kupujem zlatino in srebro.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito
olje za sluh
odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes šumenje po uših in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni „Zur Sonne“, Graz Jakominiplatz 14.

Za božično in novoletno sezono

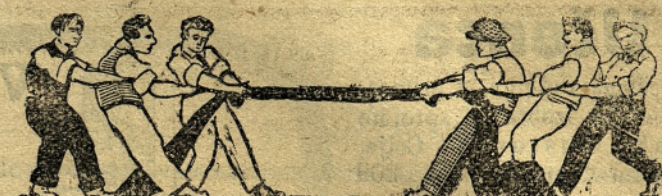
priporočamo trgovcem v nakup:

Božičnih okraskov - Svilnatega papirja v vseh barvah - Kreppapirja v vseh barvah - Barvani papir na eno stran v vseh barvah - Barvani papir na dve strani v vseh barvah - Zlati in srebrni papir - Sveče za drevo, čarobne svečice - Cvetje za rože - Žica - Zlata pena - Jaslice izgotovlje Podobice za jaslice - Rutke.

Božične in novoletne dopisnice kakor tudi druge vrste **Na debelo!** po izredno nizkih cenah. **Na drobno!**

Goričar & Leskovšek v Celju.
Graška ulica št. 7. Rotovška ulica št. 2.

Trgovina s špecerijškim blagom	Slovenci! Zavedajte se!	Trgovina z moko in de- željnimi pridelki
Glavna sl. zaloga in velika izbira kranjskega vrvarskega blaga, n. pr. štrang, uzd, vrvi, strikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd. Točna in solidna postrežba.	J. Ravnikar Celje Graška ulica šte. 21. Na drobno in na debelo!	Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov. Kupujem po najvišji ceni deželne pridelke, vosek in vinski kamen. Točna in solidna postrežba.
Vedno sveža žgana kava		Zaloga rudninskih voda

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki v Celju št. 301.**
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špecerijško blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznani trdki!

Milan Hočevnar Celje
tik farne cerkve.

Trgovina s špecerijo in z deželjnimi pridelki:

Franc Kolenc
Celje, Narodni dom.

Razpošilja pravi ruski čaj 1 kg po K 4:50 in višje.

Kupuje oves, fižol, suhe gobe in druge pridelke. **Ima** veliko zalogo pristne domače slivovke, brinjevca in konjaka.

Sprejme zdravega učenca poštenih starišev z dobrim šolskim spričevalom.

Pri večjih naročilih mnogo ceneje.

Thierry-a Balzam

edino pristen. Nedosežen uspeh pri vseh boleznih na dihalnih organih, pri kašlju, hripavosti žrelnem kataru, pljučnih boleznih, slabem prebavljanju, slabostih, želodčnem krču itd. Zunan pri vseh boleznih v ustih, zobobolu, pri opeklinah in izpuščajih itd.

Thierry-a centifolijsko mazilo

je zanesljivo še pri tako starih ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa, napravi vsled tega dostikrat operacijo nepotrebno. 2 dozi 3 K 60 v.

Lekarna k angelju varuhu

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

PRECISION

ZENITH

GRAND PRIX PARIS 1900.

Lasna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zadržite veliki cenik, dobite ga zastoj in poštne prosto.

Svetovna trdka.

Na tisoče zahval.

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“!

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 %

sko in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatno svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30 000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12 000 K za podporo različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okoli 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. pošč. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar. Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).